БУТУН ДУН'Ё ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 187
29 ОКТЯБРЬ
ЖУМА
1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Яшасин совет тузумининг мустаҳкам негизи бўлган ишчилар синфи блан колхозчи деҳқонларнинг бузилмас иттифоқи!
Яшасин мамлакатимиз халқларининг қардошларча дўстлиги — кўпмиллатли социалистик давлат кучи ва қудратининг манба'и!

(КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларидан).

Тинчлик учун курашда халқларнинг бирлигини мустаҳкамлайлик

Инсоният тарихида янги даврни очиб берган Улуғ Октябрь социалистик революцияси ўзининг энг биринчи ва асосий озод қилувчилик мақсадларидан бири сифатида халқлар тинчлиги ва ҳавфсизлигини э'лон қилди. Бундан 37 йил илгари, биринчи жаҳон уруши авж олган, бир ховуч очкўз монополиячиларнинг манфаати учун миллион-миллион кишилар ҳалок бўлиб кетаётган бир пайтда, ёш Совет давлати барча урушувчи халқларга ва уларнинг ҳукуматларига «адолатли демократик сулҳ ҳақида дарҳол музокаралар бошлашни» таклиф этди.

Ана шу вақтдан буён Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Совет ҳукумати, бутун совет халқи уруш хавфига қарши, халқларнинг тинчлиги ва халқаро ҳамкорлиги учун, коллектив хавфсизлик учун изчиллик блан олиб бораётган ўз курашларини бир кун ҳам сусайтирганлари йўқ.

Тинчликсевар халқлар биладиларки, Совет Иттифоқи бутун дун'ёда тинчликнинг қудратли таянчидир. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг қуйидаги Чақириғини тинчликсевар халқлар чин қалбдан ма'қулламоқдалар:

— Яшасин Совет Иттифоқининг тинчликсевар ташқи сиёсати—тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлашнинг бузилмас сиёсати, янги урушни тайёрлашга ва бошлаб юборишга қарши кураш сиёсати, халқаро ҳамкорлик ва барча мамлакатлар блан амалий алоқаларни ривожлантириш сиёсати!

Совет Иттифоқи блан биргаликда Хитой Халқ Республикаси, халқ демократияси мамлакатлари ҳам тинчликни мустаҳкамлаш учун сабот ва изчиллик блан кураш олиб бормоқдалар. Совет Иттифоқининг халқлари халқ хўжалигини ва маданиятни юксалтириш учун, мамлакатни индустрлаш учун, социализм негизларини қуриш учун муваффақиятли курашаётган улуғ хитой халқига қардошлик саломини йўлламоқдалар. Бутун дун'ёдаги тинчликнинг қудратли фактори бўлган совет ва хитой халқларининг бузилмас дўстлиги ва ҳамкорлиги яшасин ва яшнасин! Халқ демократияси мамлакатлари блан Совет Иттифоқининг бузилмас дўстлиги ва ҳамкорлиги яшасин ва мустаҳкамлансин! Совет Иттифоқининг меҳнаткашлари Корея Халқ-Демократик Республикаси ва Вьетнам Демократик Республикасининг қаҳрамон халқларини қизғин табрикламоқдалар.

Совет Иттифоқининг, Хитой Халқ Республикасининг, халқ демократияси мамлакатларининг тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун қат'ият ва изчиллик блан олиб бораётган кураши, яхши ниятли барча кишиларнинг куч-ғайрати жиддий муваффақиятларга олиб келди. Кореяда ва Ҳинди-Хитойда уруш ўчоқлари тугатилди. Франция парламенти халқ оммасининг таз'йиқи блан «Европа армияси» тузиш ҳақидаги ҳалокатли планларни, герман милитаризмини тирилтиришга, Европа марказида янги урушнинг хавфли ўчоғини вужудга келтиришга қаратилган планларни рад этди.

Броқ, тинчлик душманлари халққа қарши қаратилган планларининг барбод бўлишини истамаётирлар. Осиёда АҚШ монополиячилари бошчилигидаги халқаро агрессив доиралар янги ҳарбий блоклар уюштирмоқдалар. Хитой Халқ Республикасига қарши иғвогарликни кучайтирмоқдалар, дун'ёнинг бу қисмида халқаро вазиятни кескинлаштиришга ҳарқандай йўллар блан уринмоқдалар. Европада Ғарбий Германияни қуроллантириш ҳақида халқлар рад этган планларни янги формада амалга оширишга ҳаракат қилмоқдалар. Франция, Англия ва АҚШнинг ҳукмрон доиралари герман милитаризмининг тикланишига йўл қўймаслик ҳақида Совет Иттифоқи блан биргаликда қабул қилган мажбуриятларни бузиб, халқларнинг овозига қулоқ солмай ва уларнинг туб ҳаётий манфаатларини э'тиборга олмай, Лондондаги ва Париждаги сепарат кенгашларида қасосчи «вермахт»ни тиклашга ва Рурни яна аслаҳахонага айлантиришга қарор қилдилар. Шу блан улар Германиянинг парчаланишини абадийлаштиришни ва унинг ғарбий қисмини Германия блан қўшни бўлган мамлакатларга қарши агрессия плацдармига айлантиришни истайдилар.

Агрессив доираларнинг халққа қарши планларига барча тинчликсевар кучларнинг қаршилиги борган сари кучаймоқда. Бизнинг замонамизда халқларнинг хоҳиш-иродасига қарши уларнинг тақдирини ҳал этиш мумкин эмас. Урушдан кейинги ривожланишнинг бутун бориши тасдиқлаган ҳақиқат ана шундан иборат.

—Барча мамлакатларнинг меҳнаткашлари! Агар халқлар тинчликни сақлаш ишини ўз қўлларига олсалар ва бу ишни қаттиқ туриб охиригача ҳимоя қилсалар, у вақтда тинчлик сақланади ва мустаҳкамланади! Халқларнинг тинчлик учун курашдаги бирлигини мустаҳкамлангиз!

Яшасин халқлар ўртасида мустаҳкам тинчлик!

Тинчлик тарафдорларининг ўсиб бораётган ҳаракати—замонамизнинг энг буюк ҳаракати халқларнинг тинчликка бўлган иродасини ифода қилади. Бу ҳаракат борган сари оммавий тус олмоқда, миллион-миллион ишчиларни, деҳқонларни, хизматчиларни, ақлий меҳнат аҳлини—тинчлик манфаатларини азиз деб билган барча кишиларни ўз сафларига жалб қилмоқда. Бу ҳаракатнинг корхоналарда, муассасаларда, ишчилар посёлкаларида ва қишлоқларда пайдо бўлган ирмоқлари бирга қўшилиб, қудратли халқ оқимини ташкил этмоқда. Тинчлик тарафдорлари ҳаракати шундай кучга айланмоқдаки, ҳамма мамлакатларнинг мас'ул сиёсий арбоблари, ҳукуматлари ва қонун чиқариш органларининг бу ҳаракат блан ҳисоблашмасликлари мумкин эмас. Тинчлик тарафдорлари ҳаракати инсониятнинг энг азиз нарсасини,—яшаш ҳуқуқини, тинч меҳнат қилиш ҳуқуқини ҳимоя қилади. Совет халқи тинчлик учун курашувчиларнинг олдинги сафларида бормоқда. Совет халқи ўзининг улуғ миллий байрами арафасида бундай дейди:

— Яшасин бутун дун'ёдаги тинчлик тарафдорларининг қудратли ҳаракати! Барча мамлакатларнинг меҳнаткашлари, янги жаҳон уруши хавфига қарши, халқлар ўртасида тинч ҳамкорлик учун актив курашингиз!

Прогресс ва цивилизация манфаатлари инсон ақли эришган энг буюк кашфиётдан—атом қувватидан тинч мақсадлар учун, кишиларни қириш учун эмас, балки уларнинг ҳаётини яхшилаш учун фойдаланишни талаб этади. Зўр бериб қуролланишни тўхтатиш—шу куннинг энг муҳим вазифасидир. Ҳозирги вақтда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси сессиясида бўлаётган музокаралар мана бу муҳим проблема юзасидан ҳам бамаслаҳат қарорлар чиқариш имконияти борлигини кўрсатди.

— Барча мамлакатларнинг меҳнаткашлари! Атом, водород қуролларини ва ялпи қирғин қуролининг бошқа турларини тақиқлаш учун, қурол-яроғларни ёппасига камайтириш учун курашингиз!

Герман милитаризмининг тикланишига қарши, агрессив ҳарбий гуруҳлар тузилишига қарши курашда халқларнинг бирдамлиги ўсмоқда ва мустаҳкамланмоқда. Европа мамлакатларидаги тинчликсевар кучлар эндиликда аниқ кўриб турибтиларки, ҳарбий гуруҳлар тузиш йўли, ғарбий герман қасосчиларини қуроллантириш йўли—халқаро кескинликни кучайтиришга олиб боради, миллатларнинг хавфсизлигини таҳдид остида қолдиради. Халқлар бундай йўлни рад этмоқдалар. Халқлар Умумевропа коллектив хавфсизлик системасининг барпо этилишини талаб қилмоқдалар. Умумевропа коллектив хавфсизлик системаси Европадаги **барча** манфаатдор давлатларнинг куч-ғайратини, уларнинг ижтимоий ва давлат тузуми қандай бўлишидан қат'ий назар, бирлаштириш йўли блан тинчликнинг сақланишини та'минлайди.

Халқлар Умумевропа шартномаси ҳақидаги совет проектини ўз хавфсизликларини та'минлайоладиган реал гарантиялар деб биладилар. Совет проекти бирлашган, демократик, тинчликсевар герман давлатини тиклаш учун энг қулай шароитни яратиб беради. КПСС МК Чақириқлари тинчликсевар халқларнинг истак-орзуларига жавоб бериб, бундай деди:

— Герман милитаризмини қайтадан тиклашга қарши, агрессив ҳарбий гуруҳлар тузишга қарши курашда халқларнинг бирдамлиги мустаҳкамлансин!

Европадаги барча халқларга мустаҳкам тинчлик ва коллектив хавфсизлик бўлиши учун!

Герман милитаризмининг агрессиясига бирнеча марта дучор бўлган ва шунинг учун коллектив хавфсизликни барпо этишдан, Германия томонидан хавф туғилишига йўл қўймасликдан манфаатдор бўлган Совет Иттифоқи халқлари блан Франция ва Италия халқларининг дўстлиги ҳамда ҳамкорлиги мустаҳкамлансин.

Ғарбий Германияни учинчи жаҳон урушининг ўчоғига айлантиришдан иборат жиноятқорона планларга қарши курашаётган Германия тинчликсевар кучларига совет халқи салом йўлламоқда. Бирлашган, мустақил, демократик ва тинчликсевар Германияни барпо қилиш учун курашнинг мустаҳкам таянчи бўлган Германия Демократик Республикаси яшасин. Европада тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида герман ва совет халқлари ўртасидаги бузилмас дўстлик ўссин ва мустаҳкамлансин!

Совет халқи уруш йилларида Англия, Қўшма Штатлар халқлари блан биргаликда фашизмга қарши кураш олиб борди. Шу кунларда совет кишилари: Англия, Америка Қўшма Штатлари ва Совет Иттифоқи халқларининг халқаро кескинликни янада юмшатиш учун, урушнинг олдини олиш ва бутун дун'ёда мустаҳкам тинчликни та'минлаш учун курашдаги дўстлиги яшасин!— демоқдалар.

Осиё халқлари Осиёни халқаро тинчликнинг мустаҳкам қал'асига айлантиришга аҳд қилганлар. Бу аҳдни, даставвал, Хитой Халқ Республикаси ифодалайди. Улуғ ҳинд халқи тинчликни мустаҳкамлашга қимматли ҳисса қўшмоқда. Совет кишилари: бутун дун'ёдаги тинчлик манфаатлари йўлида Совет Иттифоқи блан Ҳиндистон халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик кенгайсин ва мустаҳкамлансин! деб хитоб қилмоқдалар.

Улуғ Октябрь байрами арафасида СССР меҳнаткашлари империалистик зулмга қарши, ўз озодликлари ва миллий мустақилликлари учун курашаётган мустамлака ва қарам мамлакатларнинг халқларини табрикламоқдалар. Совет кишилари миллий мустақиллик учун, ўз Ватанининг демократик ривожланиши учун, япон милитаризмининг қайтадан тикланишига ва Япониянинг Узоқ Шарқда империалистларнинг ҳарбий плацдармига айлантирилишига қарши мардлик блан курашаётган япон халқини табрикламоқдалар.

Совет Иттифоқи, Хитой ва халқ демократияси мамлакатлари амалга ошираётган тинчлик ва халқаро ҳамкорлик сиёсати демократик лагерь халқларининг экономикани кучли равишда юксалтиришларини, уларнинг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини юксалтиришни та'минламоқда. Капиталистик мамлакатлардаги агрессив доиралар юргизаётган зўр бериб қуролланиш сиёсати, халқаро вазиятни кескинлаштириш ва янги уруш чиқариш сиёсати эса меҳнаткашларни очликка, қашшоқликка, янги азоб ва кулфатларга дучор қилмоқда. Тинчликсевар кучларнинг империалистик агрессорлар томонидан қилинаётган найрангларга қарши, тинчликни ва хавфсизликни мустаҳкамлаш учун олиб бораётган кураши—порлоқ истиқбол учун, халқларнинг бахти учун курашдир.

КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқлари совет халқининг истак-орзуларини, унинг тинчлик ва халқаро ҳамкорликдан иборат буюк ишни охиригача ҳимоя қилишга қат'ий бел боғлаганлигини жуда равшан ифода қилади. Бу Чақириқлар тинчлик йўлини кўрсатади ва ана шу буюк мақсадга эришиш йўлида зафарларга илҳомлантиради.

— Яшасин мамлакатимиз халқлари дўстлиги ва шон-шуҳратининг маҳкам таянчи, бутун дун'ёда тинчликнинг мустаҳкам қўрғони—Улуғ Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

(«ПРАВДА» газетасининг 28 октябрьдаги бошмақоласи).

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1954 ЙИЛ 28 ОКТЯБРЬГАЧА БЎЛГАН М А ' Л У М О Т

(процент ҳисоби блан)

Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
Сирдар'ё	1,05	80,02	Ховос	1,14	60,60
Мирзачўл	0,90	78,93	Янгийўл	1,14	57,58
Верхне-волинск	1,01	75,49	Октябрь	0,90	54,41
Гулистон	0,88	73,08	Бекобод	0,98	54,36
Оржоникидзе	1,02	69,80	Қуйичирчиқ	1,40	53,98
Юқоричирчиқ	1,13	68,66	Оҳангарон	1,11	52,42
Калинин	1,18	67,59	Пискент	0,74	51,06
Чиноз	0,85	62,32	Ўртасарой	0,66	48,09
Оққўрғон	1,07	61,87	Ўртачирчиқ	0,86	46,69
Бўка	1,01	61,80	Паркент	1,12	42,53

ОБЛАСТЬ СОВХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1954 ЙИЛ 28 ОКТЯБРЬГАЧА БЎЛГАН МА'ЛУМОТ

(процент ҳисоби блан)

Совхозларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан	Совхозларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
«Малик»	1,38	87,21	Иккинчи «Боёвут»	1,72	56,61
Сталин номли 16—совхоз	1,30	76,01	Сталин номли 17—совхоз	1,46	56,50
Биринчи «Далварзин»	1,22	63,74	«ЎзССР бешйиллиги» совхози	1,40	53,98
Биринчи «Боёвут»	1,28	63,00	Учинчи «Далварзин»	0,73	51,40
Учинчи «Боёвут»	1,03	62,07	Тўртинчи «Боёвут»	1.17	47,91
Иккинчи «Далварзин»	1,20	60,73			

Юқоричирчиқ райони шоли тайёрлаш планини бажарди

ЯНГИБОЗОР (**Телефон орқали олинди**). Район шоликорлари КПСС Марказий Комитетининг байрамолди Чақириқларидан илҳомланиб, етиштирилган шоли ҳосилини тезроқ йиғиб олишда яхши натижага эришдилар.

Кеча район шоликорлари шоли топшириш давлат планини 103,4 процент қилиб бажардилар. «Ўзбекистон 25 йиллиги» колхозининг а'золари фидокорона меҳнат туфайли шолидан айниқса мўл ҳосил олдилар ва планни анча ошириб бажардилар.

Шу кунларда давлатга шоли топшириш қизғин давом эттирилмоқда.

Ш. УТАБОЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИНИНГ 30 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ЛЕКЦИЯ ВА СУҲБАТЛАР

ЧИРЧИҚ. (ЎзТАГ). Шаҳар саноат корхоналари ва муассасаларида Совет Ўзбекистонининг 30 йиллигига бағишланган лекциялар ва суҳбатлар ўтказилмоқда. Кинотеатрларда Ўзбекистон кинематография усталари яратган фильмларнинг фестивали ўтказилмоқда.

Шаҳардаги ўқув юртларида ва корхоналарда бадиий ҳаваскорлар коллективларининг янги программаларига кўрик ўтказиш учун тайёргарлик бошланди.

КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқлари халкимизни янги ғалабаларга руҳлантирмоқда

☆ ☆ ☆

Байрам вахтасида

КПСС Марказий Комитетининг Чақириқларидан илҳомланган Оҳангарон кончилари янгидан-янги ютуқларни қўлга киритмоқдалар. 10 ойлик планни муддатидан 2 ҳафта олдин бажарган кўмир разрезининг шахтёрлари байрам вахтасида туриб, меҳнат унумини тобора оширмоқдалар. Разрез механизаторлари мавжуд техника воситалари ва иш вақтининг ҳарбир минутидан унумли фойдаланаётганликлари орқасида кундалик кўмир қазиб чиқариш графиклари систематик равишда ошириб бажарилмоқда. Ҳозир бу коллектив ноябрь ойи ҳисобига ишлаб, ҳар куни ўнлаб эшелон кўмир жўнатмоқда.

Разрезнинг ўртоқ Наум Бурштейн бошчилик қилаётган 2-нчи участка кончилари социалистик мусобақада биринчи ўринда бораётирлар. Улар систематик равишда ойлик ва квартал планларини ошиғи блан адо этиб, корхона кўчма Қизил байроғини йил бошидан буён ўз қўлларида сақлаб келаётирлар. Ҳозиргача участка экскаваторчилари пландан ташқари 87 эшелон кўмир ортиб жўнатдилар.

Партиямиз Чақириқларидан руҳланган экскаватор машинистларидан Алиқулов, Стукач, Абляметов, Хорошилов, Султанбеков каби ўртоқлар байрам шарафига меҳнат вахтасида ишлаб, смена нормаларини 2 — 2,5 ҳисса ошириб бажармоқдалар.

И. ҒУЛОМОВ.

Тошкентдаги ремонт-подшипник заводининг илғор ишчиси Зинаида Виноградова Октябрьолди меҳнат вахтасида ишлаб, смена нормасини 170 процентдан бажараётир. **Суратда:** ўртоқ **З. Виноградова** иш устида.

В. Косовский фотоси.

Ўзбекистон металлургларининг мусобақаси

БЕКОБОД. (ЎзТАГ). В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводининг коллективи Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бўлаётган мусобақада меҳнат ғайратини ошириб, маҳсулот чиқаришни кўпайтирмоқда. Мартен цехининг пўлат эритувчилари октябрь ойининг бошидан бери пландан ташқари юзлаб тонна пўлат эритдилар. Улар пўлатни 164 марта жадал метод блан эритдилар. Прокатчилар яхши ишламоқдалар. Тунука станининг коллективи топшириқни ҳар куни ошириб бажармоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқлари Ўзбекистон металлурглари ўртасида октябрь ойи программасини муддатидан илгари бажариш ва маҳсулот сифатини яхшилаш учун социалистик мусобақани янада кучайтириб юборди. Тунука станининг мастер Нуритдинов бошлиқ энг яхши бригадаси жонажон Коммунистик партиянинг Чақириқларига жавобан кейинги бирнеча кун ичида пландан ташқари 30 тоннадан кўпроқ прокат тайёрлади.

Янги ютуқлар сари

Республикамиз саноат корхоналари ўртасидаги социалистик мусобақада Тошкентдаги ремонт-подшипник заводининг коллективи олдинги сафда бораётир. Корхона коллективи мавжуд ишлабчиқариш майдонидан рационал фойдаланиш, барча ички ресурсларни ишга солиш, прогрессив иш методларини кенг қўлланиш натижасида ўн ойлик ишлабчиқариш программасини муддатидан бирнеча кун олдин бажаришга эришди. Ҳозир ноябрь ойининг иккинчи ярми ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг байрам Чақириқларидан илҳомланган пардозлаш цехи, автомат-токарьлик ва термик цехи коллективлари 26 октябрьгача ноябрь ойи планини 86 — 88 процентга етказиб адо этдилар. Бу цехлардаги А. Мелишева, М. Рустамов, Т. Маликова, Ш. Муротова, З. Каримова сингари кўпгина ишчилар кундалик топшириқни 1,5 — 2 баравар ошириб бажараётирлар.

Қ. ҲИКМАТОВ.

Қуючилар ғайрати

Чирчиқдаги Ўрта Осиё химия саноати машинасозлиги заводи қуюв цехининг коллективи партия Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларига жавобан Улуғ байрам куни — 7 ноябрьгача пландан ташқари бирнеча минг тонна металл қуйиб бериш мажбуриятини олди.

Цех ишчилари ва инженер-техник ходимлари Октябрьолди мусобақасини ҳартомонлама кенг авж олдириб, кундалик ишлабчиқариш топшириғини 1,5—2 ҳиссадан бажараётирлар. Цехнинг Дмитрий Худзик бошчилигидаги комсомол-ёшлар бригадаси шу кунларда сменада металл қолиплаш нормасини 290—300 процентга етказиб бажариб, бошқаларга намуна бўлаётирлар. Булар блан мусобақалашаётган Лагашина бошлиқ бригада а'золари ҳам смена графигини икки баравардан ошириб адо этаётирлар. Пўлат қуючилардан Галеудинов, Маметов ўртоқлар нуқул а'ло сифатли маҳсулот тайёрлаш блан бирга ишлабчиқариш нормаларини 3 — 3,5 ҳисса ортириб бажармоқдалар.

Л. МИШИН.

Байрам шарафига

— Цехимиз коллективи Октябрьолди социалистик мусобақасини қизитиб, ишлабчиқаришда юқори кўрсаткичларга эришиб келмоқда. Биз партия Марказий Комитетининг байрамолди Чақириқларига жавобан янада ғайрат блан ишлаб, меҳнат унумини тинмай оширишимиз керак, — деди митингда сўзга чиққан Қизил байроқли механика цехининг бошлиғи ўртоқ Климов.

Шу цехнинг илғор ишчиси, комсомол а'зоси слесарь Винокуров сўзга чиқиб бундай деди:

— Мен, партиямизнинг Чақириқларига ойлик ишлабчиқариш нормамни 180 процент қилиб бажариш блан жавоб бераман.

Тошкентдаги экскаватор заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари КПСС Марказий Комитетининг Октябрь байрами муносабати блан чиқарган Чақириқларини ғоят баланд руҳ блан қарши олдилар. Заводнинг механика цехи ишчилари октябрь ойи планини 101,4 процент қилиб бажариб, байрам шарафига пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар. Цехнинг илғор ишчиларидан Григорьев, Пиганович, Калмиков каби ўртоқлар кундалик нормаларини 200 — 250 процентдан бажармоқдалар.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Машинист Журавлевнинг қимматли таклифи

Кўп юк ортилган поездларни манзилга тез олиб бориш мастери, Урсатьевск станцияси паровоз депосининг старший машинисти ўртоқ Журавлёв муҳим рационализаторлик таклифини киритди. У локомотив ғилдиракларининг тормоз колодкасининг профилини ўзгартирди. Бу тадбир паровозларнинг кўтариб ремонт қилиш ўртасидаги юришини 30 минг километр кўпайтириш имкониятини беради.

Тошкент темир йўлида бу йил ишчилар ва мутахассислардан мингга яқин рационализаторлик таклифи тушди. Бу таклифларнинг жорий қилиниши натижасида бирярим миллион сўмдан кўпроқ маблағ тежалди. (ЎзТАГ).

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида

27 октябрьда Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг қатнашчилари ва экскурсиячилари Совет Иттифоқида меҳмон бўлаётган Румыния маданият арбоблари делегациясининг раҳбари, Румыния Халқ Республикаси Фанлар академиясининг корреспондент а'зоси, Бухарест университетининг ректори Н. Саладжану блан учрашдилар. У Румыния қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасидаги муваффақиятлар ва перспективалар тўғрисида сўзлаб берди, совет колхозчиларига румин халқидан қардошлик саломини топширди ва Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасини келиб кўрган румин деҳқонлари делегацияларини олган тажриба учун румин халқи номидан ташаккур изҳор қилди.

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг қатнашчилари номидан Краснодар ўлкасидаги Малороссийская МТСи трактор бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони И. Бунеев сўзга чиқди.

* * *

Шу йилги Виставканинг иши тамомланишига яқин қолди, тездан сўнгги экскурсиячилар жўнаб кетадилар, павильонларнинг эшиклари келгуси йил кўкламигача ёпилади. Бу павильонларни ҳозиргача 7,5 миллиондан кўпроқ киши келиб кўрди. Лекин 1954 йилги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг иши блан юз миллионларча томошабинлар танишаоладилар—яқин ўртада улар мамлакат экранларида «1954 йилги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси» деган рангли ҳужжатли фильмни кўрадилар. Картинани суратга олиш ишлари тамом бўлди. Ҳужжатли фильмлар Марказий студияси операторларининг катта бир группаси Виставка очилган кундан бошлаб унинг ўзига хос киносолномасини олиб бориб, павильонларни, боғларни, теплицаларни, чорвачилик фермаларини, шунингдек қишлоқ хўжалик донгдор кишиларининг та'сирли учрашувларини, колхоз далалари новаторларининг, олимларнинг, маданият арбобларининг лекцияларини суратга олди. (ТАСС).

Совет Украинаси ёзувчиларининг учинчи с'езди

КИЕВ, 27 октябрь. (ТАСС). Бугун Киевда Украина ёзувчиларининг учинчи с'езди очилди. С'ездга делегатлар, кўп меҳмонлар, саноат ва қишлоқ хўжалик илғорлари, фан, маданият ва сан'ат арбоблари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, Россия Федерацияси, Белоруссия, Ўзбекистон, Грузия, Озарбайжон, Литва, Молдавия, Латвия, Қирғизистон, Тожикистон, Арманистон, Эстония ва Карел-Фин ССР, Бошқирдистон, Кабарда АССР ёзувчиларининг делегациялари йиғилдилар.

С'ездни Украина Совет ёзувчилари союзи правлениесининг топширувига мувофиқ А. Е. Корнейчук очди. У, украин совет адабиёти босиб ўтган шонли йўлни характерлаб берди.

С'езд раҳбар органларини сайлагандан кейин қуйидаги кун тартибини бир овоздан тасдиқлади:

1. «Украин совет адабиётининг аҳволи ва унинг вазифалари» тўғрисида доклад.
2. «Украин совет драматургияси ва кинодраматургияси», «Болалар учун украин совет адабиёти» тўғрисида қўшимча докладлар.
3. Украина Совет ёзувчилари союзи ревизия комиссиясининг иши тўғрисида ҳисобот.
4. Украина Совет ёзувчилари союзининг раҳбар органларини сайлаш.
5. Ёзувчиларнинг иккинчи Бутуниттифоқ с'ездига делегатлар сайлаш.

«Украин совет адабиётининг аҳволи ва унинг вазифалари» тўғрисида Украина Совет ёзувчилари союзи правлениесининг раиси М. П. Бажан доклад қилди.

С'езд ишида Украина Коммунистик партияси ва ҳукуматининг раҳбарлари— Д. С. Коротченко, И. Д. Назаренко, И. С. Сенин, Н. Д. Бубновский, О. И. Иващенко қатнашмоқдалар.

С'езд бирнеча кун давом этади.

Москва Метростройи 10 ойлик планини муддатидан илгари бажарди

Москва Метростройи коллективи ер остидаги электрлаштирилган темир йўлнинг бешинчи навбатини — Шчербаков ва Фрунзе радиусларини муваффақиятли равишда қурмоқда. Бу трассалар пойтахт районларини Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси блан ва Ленинские горидаги Давлат университети блан боғлайди.

Ҳар иккала радиуснинг барча қурилиш майдончаларида ишлар қизғин бораётир. Проходкачилар, чеканкачилар, бетончилар Октябрьолди социалистик мусобақани авж олдириб, ўнойлик планни муддатидан олти кун илгари — қурилиш-монтаж ишлари бўйича 104 процент, уй-жой қурилиши бўйича 110 процент бажардилар. Ҳарбир асосий ишчи кунлик топшириқни ўрта ҳисоб блан 106 процент бажармоқда.

(ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Партиявий-ташкилий ишларга э'тибор берилсин

Ўзбекистон ССР Кенг исте'мол саноат моллари министрлигига қарашли Тошкентдаги пласкож заводининг коллективи республика 30 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг йўлга қўйиб, давлат планларини бажаришда катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ кўплаб ишчилар ўзларининг йиллик ишлабчиқариш нормаларини ошириб бажардилар. Прессчи Вострикова, резина тайёрлашда химик моддаларини қорувчи Габдирашидов, қолипчи Кашаева, Хидоятов, Эрматов каби 20 дан ортиқ ишчи 1956 йил ҳисобига маҳсулот ишлабчиқармоқда. Ўртоқ Грановский бошчилик қилаётган пласкож цехи кейинги вақтда мусобақада ғолиб чиқиб, СССР Кенг исте'мол саноат моллари министрлиги томонидан «А'ло сифатли маҳсулот ишлаб чиқарувчи цех» деган ном олишга муваффақ бўлди. Цех коллективи меҳнат унумини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш учун курашиб, юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Кейинги бир ойнинг ўзида 55 минг сўмлик хомаш'ё ва ёрдамчи материал тежалди.

Корхонада сон кўрсаткичлари юқори бўлишига қарамай, сифат кўрсаткичлари кўнгилдагидек эмас. Корхона партия ташкилоти ишлабчиқариш технологиясини янада такомиллаштириш ва шу асосда маҳсулот сифатини яхшилашга етарли э'тибор бермаётир. Корхонада фақат а'ло сифатли маҳсулот ишлабчиқариш учун курашаётган бригада ва цехлар оз эмас. Броқ партия ташкилоти маҳсулот сифатини яхшилаб, унинг таннархини пасайтириш учун курашда тўпланган тажрибаларни корхона коллективи ўртасида оммалаштиришга э'тиборсизлик блан қараб келмоқда.

Ма'лумки, маҳсулот сифатини яхшилашда ҳарбир бригада, ҳарбир цехнинг бир ме'ёрда ишлаши жуда катта аҳамиятга эга. Аммо заводдаги айрим цехларда бунга э'тибор берилмаётир. Натижада штурмчиликка ўтилмоқда ва бу ҳол ўз навбатида маҳсулот сифатининг пасайишига олиб келмоқда.

Масалан, ўртоқ Токарев бошлиқ резина цехи ойнинг биринчи ва иккинчи ўнкунлигида берилган топшириқларни бажармайди. Ойнинг учинчи ўнкунлигида эса бутун куч сафарбар қилинади. Натижада цех ойлик планни бажарса ҳам маҳсулотнинг сифатига ҳамда ҳомаш'ёни тежаб ишлатишга э'тибор бермайди. Цех бир ой ичида 30 минг сўмлик материалнинг ортиқча сарфланишига йўл қўйган.

Ўртоқ Ниёзов бошлиқ керзи ишлабчиқариш цехида ҳам шундай аҳволни учратиш мумкин. Цехда ҳар ойда планда кўрсатилганидан 4—5 тоннадан ортиқ ёнилғи, керзига ишлатиладиган газламанинг 500 метрга яқин ортиқча сарфланишига йўл қўйилмоқда. Натижада, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг таннархи пландагидан бирмунча юқори бўлмоқда. Хомаш'ёдан тўғри фойдаланилмагани учун жуда кўплаб резина нобуд бўлмоқда.

Партия ташкилоти ва унинг секретари ўртоқ Глейзер ишчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни мунтазам олиб бормаётир.

Партия ташкилоти ишлабчиқаришда маҳсулотнинг таннархини пасайтириш, материалларни тежаб-тергаб сарфлаш соҳасида ташкилотчилик кўрсатмаётир. Партия ташкилотининг йиғилишларида ишлабчиқаришга доир масалалар камдан-кам муҳокама қилинмоқда.

Цех ва бриғадаларда кўргазмали агитация яхши йўлга қўйилмаган. Цехларда ишлабчиқаришга доир шиор, плакатлар йўқ, кўргазмали тахта ташкил қилинмаган, «Кожзаменитель» деворий газетаси 5 ойдан бери чиқарилмайди. Шу вақтгача «Молния» чиқариш ва унда илғорларнинг ютуғини ёритиш йўлга қўйилмаган.

Партия ташкилоти агитколлектив ишини жонлантиришга ҳам етарли аҳамият бермаётир. Заводдаги 14 агитаторнинг фаолияти онда-сонда ишчиларга газета ўқиб беришдан нарига ўтмаётир. Агитаторлар учун семинар ташкил қилинмаган.

Пласкож заводи партия ташкилотининг ишидаги бундай жиддий камчиликлардан Сталин район партия комитети хабардор бўлса ҳам район партия комитетининг ходимлари заводдаги камчиликларни тугатишга э'тиборсизлик блан қарамоқдалар. Райком ходимлари завод партия ташкилоти ва дирекциясининг ишидаги камчиликларни ўз вақтида тугатиш учун амалий ёрдам бермайди.

Яқинда район партия комитетининг ходими ўртоқ Мусаева заводга келиб, партиявий-оммавий ишлар блан юзакигина танишиб кетди. Ишчилар ўртоқ Мусаевага газеталарни ўз вақтида ололмаётганликлари тўғрисида шикоят қилдилар ва бу ишга аралашишни ундан сўрадилар. Ўртоқ Мусаева эса бу ишга ёрдам беришга ва'да қилган бўлса ҳам, завод территориясидан чиқиш блан берган ва'дасини унитиб юборди.

Саноат корхоналарида партиявий-ташкилий, оммавий-сиёсий ишларни яхшилашда район партия комитетлари катта роль ўйнайди, райком ходимлари тез-тез жойларда бўлиб, бошланғич партия ташкилотларининг ишини шу куннинг талабига жавоб берадиган тарзда ташкил қилиши керак. Пласкож заводи партия ташкилоти ҳам ана шундай ёрдамга муҳтождир.

М. ҒОЗИЕВ,
Я. МИРЗАЕВ,
З. ЭШОНХОНОВА.

Октябрьнинг 37 йиллигига бағишланган лекция ва виставкалар

Москва район партия комитети, унинг пропаганда ва агитация бўлими Улуғ Октябрь социалистик революцияси шарафига кенг меҳнаткашлар ўртасида лекция пропагандасини кучайтириб юборди.

Улар «Коммунистик партия — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг асосчиси ва ташкилотчиси», «Ўзбекистонда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси», «Коммунистиқ партия — совет жамиятининг раҳбар ва етакчи кучи» деган темаларда лекциялар уюштирмоқдалар.

Лекция ўқиш ишларига олий ўқув юртларининг ўқитувчилари, партия, совет активлари жалб этилган. Ҳозир Москва район территориясидаги майдонлар, кўчалар «Коммунистик партия ва Совет давлатининг меҳнаткашлар моддий ва маданий фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлиги» деган темага бағишлаб безатилмоқда.

Район корхоналарида, юридик институт, кинотеатрлар, мактабларда шонли Улуғ Октябрь социалистик революцияси 37 йиллигига бағишлаб виставкалар ташкил этилмоқда.

Ф. ТУРСУНОВ.

Қурувчилар учун лекциялар

Чирчиқ шаҳар қурувчилари орасида лекция пропагандаси яхши йўлга қўйилган. Яқинда УНР 225 қурилиш ташкилотининг ишчилари «Уйқу ва туш кўриш», «Совет Ўзбекистонининг 30 йиллиги», «Ичкилик — ўтмишнинг зарарли сарқити» деган темаларда лекция тингладилар.

«Христианликнинг реакцион моҳияти» деган темада 9-нчи мактаб ўқитувчиси ўртоқ Детиннинг ўқиган лекцияси жуда қизиқарли ўтди. Бунга 500 га яқин қурувчи қатнашди.

Социалистик Бекобод шаҳри йил сайин яшнаб-гулламоқда. Шаҳарда ҳашаматли бинолар қад кўтармоқда. Суратда: Бекобод шаҳрининг Киров кўчаси.
А. Ким фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Темирйўлчилар техника билимларини оширмоқдалар

Белгиланган нормадан ташқари 900 тонна юк ортилган оғир юкли поезд Тошкентдан Сирдар'ё станциясига келди. Поезд бу участкани босиб ўтганда техника нормасини ошириб бажарди. Тепловозни ёш машинист Деҳқон Султонов ҳайдаб борди. У яқиндагина Тошкент электромеханика техникуми ҳузуридаги темир йўл транспорти техникларини тайёрлаш иккийиллик бўлимини битириб чиққан эди. Бу ерда олган билимлар унга оғир юкли поездларни ҳайдаш техникасини ўзлаштиришга ва депонинг энг яхши машинисти бўлишга ёрдам берди. Шу йилнинг бошидан бери Д. Султонов 70 тадан кўпроқ оғир юкли поездларни ҳайдаб борди ва нормадан ташқари қарийб 23 минг тонна юк ташиб, шу давр ичида 2,5 тонна суюқ ёнилғи тежади.

Тошкент темир йўлининг кўпгина машинистлари кейинги вақтларда ҳархил курсларда ва мактабларда ўқиб ўз техника билимларини оширдилар. Техниклар тайёрлаш икки ойлик курсини 30 машинист тамомлаб чиқди. Ҳозир бу бўлимда яна 25 киши ўқиётир. Бундан ташқари тепловоз машинистларининг учйиллик мактабида 260 киши ўқиётир. Тепловоз машинистларини тайёрлаш бирйиллик курси шу йил декабрьда ўз ишини тамомлайди.

Ҳозирги вақтда техника билимларини ошириш курслари ва мактабларида ҳаммаси бўлиб 1.500 темирйўлчи ўқимоқда. (ЎзТАГ).

Илғор ёшлар слёти

Яқинда Оҳангарон шаҳри корхоналари илғор ёшларининг слёти бўлиб ўтди. Слётда саноат корхоналарининг ёш новаторлари ўз иш тажрибалари блан ўртоқлашдилар. Шу кунларда 1955 йил ҳисобига ишлаётган пешқадам комсомоллардан 9-нчи шахта запалчиси М. Пиримқулов, кўмир разрезининг экскаватор машинисти Н. Халилов, ремонт-механика заводининг қуюв цехи формовшчиги Д. Хўжахонов, кон устини очиш разрезининг экскаватор машинисти М. Каримов ва бошқа ёшлар ўз илғор иш методлари ва меҳнат соҳасида эришган ютуқлари ҳақида слёт қатнашчиларига сўзлаб бердилар.

Слётда сўзга чиққан Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг инструктори ўртоқ Сиддиқов кўмир қазиб чиқаришни тез сур'атлар блан ривожлантиришда комсомол ташкилотларининг роли ҳақида гапирди. Сўнгра ўртоқ Сиддиқов социалистик мусобақада энг яхши натижаларга эришган 22 илғор комсомол а'зосига Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғини топширди ва 17 комсомол а'зосининг Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Ҳурмат китобига ёзилганликларини билдирди. Фахрий ёрлиқлар блан мукофотланганлар орасида қурилиш бошқармасининг илғорлари — дурадгор Р. Шокиров, ғишт терувчи У. Турдиқулов, 9-нчи шахта запалчиси Н. Халилов, ўтга чидамли буюмлар ишлаш заводининг ишчиларидан О. Ўрмонов, А. Гринченко ўртоқлар бор.

Слёт охирида ёшлар учун шаҳар бадиий ҳаваскорлик тўгараклари катта концерт қўйиб бердилар.

Ғ. ИСМОИЛОВ.

Маданият хроникаси

Чирчиқ шаҳридаги кутубхоналар Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллик юбилейига қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Марказий шаҳар кутубхонасида «Совет Ўзбекистонининг 30 йиллиги» деган темада катта стенд ташкил қилинди. Бу стендга қўйилган фотохужжатлар республикамизнинг 30 йил ичида халқ хўжалиги ва фан-маданият соҳасида эришган ютуқларини акс эттиради. Шунингдек, Товоқсой посёлкасидаги социалистик маданият уйида ва шаҳар корхоналари ҳузуридаги кутубхоналарда ҳам юбилейга бағишлаб стендлар ташкил қилинди.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

* * *

Пахта йиғим-терими қизғин давом қилаётган шу кунларда Бўка район Қорақўйли қишлоқ советидаги «Коминтерн» касалхонасининг хизматчилари «Ленинобод» ва Усмон Юсупов номли колхозларнинг пахтакорларига намунали медицина хизмати кўрсатмоқдалар. Касалхонанинг бош врачи Шомурод Шожалилов ҳар куни бригада дала шийпонларига бориб, колхозчиларнинг соғ-саломатликларини текшириб туради ва зарур бўлган медицина ёрдамини кўрсатади. Шунингдек касалхонанинг хизматчиларидан Максимов, Ҳодиев ўртоқлар ҳам ҳар иккала колхоз пахтакорларига хизмат қилмоқдалар. Медицина ходимлари колхозчиларга пахта теришда ҳам бевосита ёрдамлашмоқдалар.

Я. ИСМАТОВ.

* * *

Верхне-волинск район маданият бўлими пахта йиғим-теримида фидокорлик блан меҳнат қилаётган колхозчиларга маданий хизмат кўрсатишни яхшиламоқда. Шу мақсадда районда иккита кўчма киноустановка ташкил қилинди. Киноустановка механиклари районнинг кўпчилик колхозларида бўлиб, қишлоқ меҳнаткашларига «Қаҳрамоннинг қаллиғи», «Адмирал Ушаков», «Сепли тўй» каби совет фильмларини кўрсатдилар.

Ш. ШЕРМАТОВ.

Пионерлар саройида

Островский номли пионерлар саройи болаларнинг севимли жойига айланиб қолган. Шаҳарнинг Сталин, Москва, Октябрь ва Киров район мактабларининг пионер ва ўқувчилари дарсдан сўнг бўш вақтларида бу ерга келиб ҳархил тўгаракларда шуғулланадилар, турли ҳунарларни ўрганадилар.

Пионерлар саройида бирқанча фан ва қўл ҳунари тўгараклари бор. Фан ва техника, сан'ат-адабиёт, физкультура ва спорт бўлимларидаги 36 тўгаракка 2000 га яқин ўқувчи иштирок этади. Улар бу тўгарак машғулотларига актив қатнашиб, синфда олган назарий билимларини амалий машғулотлар блан мустаҳкамламоқдалар. Тўгаракларга республикамизнинг тажрибали ўқитувчилари раҳбарлик қиладилар. Болаларга политехника та'лимини сингдиришда, уларда техника ва ҳунарга муҳаббат уйғотишда бу тўгаракларнинг роли каттадир.

Фан ва техника бўлимининг ёш конструкторлар тўгарагига ўқитувчи Георгий Георгиевич Коптелов раҳбарлик қилмоқда. Бу тўгаракка қатнашувчи ўқувчилар мустақил равишда тажриба ишларини олиб бориб, катта ижодий муваффақиятларга эришдилар. Улардан А. Семёнов вокзал биноси, И. Хўжаев тепловоз, М. Самиев тепловоз юрадиган айланма темир йўл, В. Қодиров электр темирйўли ва фонтан моделларини мустақил ишлаб, бу йилги болаларнинг ижодий ишлари виставкасида биринчиликни олдилар.

Ёш физиклар тўгарагининг раҳбари ўртоқ Г. Павлов 43 йилдан бери физика фани соҳасида ишлайди. У болалар блан амалий машғулотлар олиб боришда анчагина тажрибага эга. Ёш физиклар тўгарагининг а'золари мактабда физикадан олган назарий билимларини Павлов раҳбарлигида муваффақият блан амалда қўлламоқдалар. Тўгарак қатнашчилари физика фанига оид 470 га яқин ҳархил асбоб ясадилар. Шундан Ғ. Қосимов, М. Тожибоев каби ўқувчилар ишлаган физика асбоблари мустақил ижодий ишлар виставкасида биринчи ўринни олди.

Ганч ўймакорлик ва наққошлик тўгарагида ҳам машғулотлар яхши ташкил қилинган. Тўгарак а'золаридан С. Зокиров, Р. Каримов, М. Рустамовлар совет болаларининг бахтиёр ҳаётини акс эттирувчи ўймакорлик панноларини, наққошлик тўгарагининг а'золари ажойиб ваза ясадилар. Бу вазада Ўзбекистонда пахтачиликнинг ривожланиши акс эттирилади. Нақшланган дўстлик панносида СССР ва 16 иттифоқчи республиканинг герблари чиройли қилиб ишланган.

Ёш рассомлар тўгараги ёруғ кабинетга жойлашган. Кабинет деворида турли суратлар, атрофида стуллар, ҳарбир стул қаршисида эса кўк рангли мальбертлар турибди... Кабинетда жимлик. Фақатгина альбом устида юраётган қаламларнинг шитирлаш овози сукунатни бузади. Ана, кабинетнинг ойнага яқин томонида Евгений зўр э'тибор блан сурат чизмоқда. Мароқ блан чизилаётган бу сурат, ватанпарвар ёзувчи Николай Алексеевич Островскийнинг портрети эди...

Бадиий ҳаваскорлар тўгараги У. Кенжаев, Т. Эрназаровларнинг «Ҳар ишнинг ўз вақти бор» ҳамда Г. Грановнинг «Ёш гвардия» пьесаларини тайёрлаб, муваффақият блан саҳнага қўйдилар. Ёш авиамодельчилар тўгараги а'золарининг ишлари шаҳар мусобақаларида биринчиликни олди. Тўгарак қатнашчиларидан 137-нчи мактаб ўқувчиси В. Зубков, 46-нчи мактаб ўқувчилари А. Умаров, Б. Белахатюк ва Собировларнинг ясаган моделлари ҳавода анча вақт учиб юриши блан ҳаммани қойил қолдирди.

Пионерлар саройида болаларнинг соғлом ва бақувват бўлиб ўсишларига алоҳида э'тибор берилади. Бу ерда физкультура ва спорт тўгараги ишларига ҳар йили кўплаб маблағ сарфланади. Тўгарак а'золаридан 19-нчи мактабнинг 7-нчи синф ўқувчиси И. Будман, 14-нчи мактабнинг 8-нчи синф ўқувчиси Р. Қодиров ва 46-нчи мактабнинг 8-нчи синф ўқувчиси М. Иброҳимовлар мунтазам равишда физкультура ва спорт блан шуғулланиб, бу йил Тошкент шаҳар чемпиони номини олдилар.

Пионерлар саройида ўқувчиларнинг мактабда олган билимларини амалда мустаҳкамлашлари, мазмунли дам олишлари учун ҳамма шароит ва имкониятлар яратиб берилган.

Бу йил Пионерлар саройининг биноси ва боғларини капитал ремонт қилиш учун ажратилган 100 минг сўм пулдан унумли фойдаланилди. Сарой биноси, уйлар, заллар, стол ва стуллар сифатли ремонтдан чиқарилди. Фан ва қўл ҳунари тўгараклари тажриба асбоблари ҳамда кўргазмали ўқув қуроллари блан янада бойитилди. Пионерлар саройининг бой китоб фондига эга кутубхонаси ҳам турли адабиётлар ҳамда дарсликлар блан мунтазам равишда бойитилиб турилади.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, Островский номли пионерлар саройида мавжуд бўлган бу имкониятлардан шаҳардаги айрим мактаблар тўла фойдаланмаётирлар.

Мактаб директорлари, пионер ва бошланғич комсомол ташкилотлари пионер ва ўқувчиларни саройда ташкил этилган ҳархил тўгаракларга жалб қилиш ишига совуққонлик блан қарамоқдалар. Бундай ҳол Октябрь районидаги 16-нчи (директори Қ. Обидова) ва 28-нчи (директори К. Раҳимов), Сталин районидаги 90-нчи (директори Т. Аҳмедова) мактабларда кўпроқ содир бўлмоқда. Ваҳоланки, пионерлар саройи блан мактабларнинг яқиндан алоқада бўлишлари политехник та'лимотни муваффақиятли равишда амалга оширишда катта ёрдам беради.

Островский номидаги пионерлар саройининг та'лим-тарбия соҳасида олиб бораётган барча ишлари ўқувчиларнинг мактабда олган назарий билимларини мустаҳкамлашга, ...арда ма'лум бир касбга нисбатан муҳаббат уйғотишга қаратилгандир. Модомики шундай экан, шаҳар мактабларининг дирекциялари ва район халқ маорифининг раҳбарлари ўқувчилар блан пионерлар саройи ўртасидаги алоқани янада кучайтириш ва мустаҳкамлашга алоҳида э'тибор беришлари керак.

М. ЗИЕМУҲАМЕДОВА,
У. РАҲМОНОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Ўртачирчиқ райони нима учун қолоқликдан чиқмаётир?“

Газетамизнинг шу йил 12 октябрь сонида юқоридаги сарлавҳа остида танқидий мақола босилиб, унда Ўртачирчиқ районидаги колхозларда пахта йиғим-терими сур'атининг пастлиги, колхоз ва МТС раҳбарлари мавжуд имкониятлардан фойдаланмаслиги ҳамда бошқа жиддий камчиликлар очиб ташланган эди.

Ўзбекистон КП Ўртачирчиқ район комитетининг секретари ўртоқ Бердиевнинг редакциямизга хабар беришича мақола район партия комитетининг кенгайтирилган бюро мажлисида муҳокама қилинган ва унда келтирилган фактлар тўла тасдиқланган. Район партия комитетининг бюроси Сталин номли, Каганович номли, Ворошилов номли колхозларнинг партия ташкилотлари секретарларига ва унинг раисларига пахта териш, тайёрлашда чидаб бўлмаслик даражада орқада қолаётганини кўрсатган, шу блан ишда бурилиш ясаш кераклиги та'кидланган. Шунингдек бюро газетада кўрсатилган хато ва камчиликларни тез вақт ичида тугатиш ҳамда пахта йиғим-терими сур'атини ошириш тадбирларини кўрган.

УЗБЕКИСТОН ССР НИНГ 30 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Ўзбекистоннинг симфоник музика маданияти

Симфоник оркестр музика ифодасининг йирик воситаларидан бири бўлиб ҳисобланади. Оркестр ўзининг масштаби, овозининг кучи ва турли-туманлиги жиҳатидан бошқа музика коллективларига нисбатан устун туради. Симфоник оркестр кенг музика эшитувчилар оммасига қаратилган. Шунинг учун ҳарбир симфоник асар ёзувчи композитор ўз асаридаги чуқур ғояларни, образларни барча эшитувчиларга етказиб беришга ҳаракат қилиши керак. Композиторлар киши туйғусининг турли-туман ҳамда бой хуйларини мумкин қадар чуқур ва ҳаққоний оҳангларда бериш учун оркестрнинг ифодаловчи воситаларини йиллар давомида бойитдилар ва ривожлантирдилар.

Реалист композиторлар музикани сохталаштирувчи буржуа музикачиларига қарама-қарши ўз ижодларида музика гармонияси оркестровкасининг аниқ ва тўлатўкис бўлишига, асардаги мелодияни гўзал ва нафис оҳанглар блан қўшишга интилдилар. Рус ва ғарбий Европа классик симфонист-композиторларининг қолдирган бой мерослари ўзбек симфоник музика маданиятининг таркиб топиши ва ривожланиш йўлларини кўрсатишда муҳим аҳамиятга эгадир.

Ўзбекистон экономикаси ва маданиятининг ривожланиши учун кенг истиқбол очиб берган Улуғ Октябрь социалистик революцияси халқимизни рус халқининг ажойиб маданиятидан баҳраманд қилди, шу блан бирга шаклан миллий, мазмунан социалистик ўзбек музика сан'атининг ривожланишига ёрдам берди.

Ўзбек музика сан'ати совет ҳокимияти даврида жуда катта тараққиёт йўлини босиб ўтди. 1918 йилда Тошкентда ташкил топган халқ консерваторияси Иттифоқимиздаги энг катта олий музика ўқув юртлари қаторига қўшилди. Консерватория 30 йил мобайнида бирқанча моҳир созандалар, ашулачилар, дирижёрлар, музика танқидчилари, композиторлар етиштирди. Консерваторияни битириб чиққан композиторлар шу оз муддат ичида ўзбек халқ куйлари руҳида миллий опералар, симфоник асарлар, ўнлаб ашула ва қўшиқлар, камер асарлари ҳамда кантаталар яратдилар. Ўзбек музикаси тарихида мураккаб ижодий йўлни босиб ўтиб секинлик блан ривожланаётган симфония жанри кейинги 10 — 15 йил ичида шаклланиб, ма'лум бир формага эга бўлди. Ҳозирги кунда эшитдирилаётган ўзбек симфоник асарларининг рўёбга чиқиши учун симфоник оркестрларнинг ташкил топиши, симфоник жанр бўйича рус мутахассисларининг Ўзбекистонга келиб ишлаши ҳамда миллий кадрларни етиштиришдаги ҳамкорлиги ва рус классик композиторларининг ўз ижодларида шарқ халқлари куйларини ишлатишда қолдирган бой тажрибалари муҳим роль ўйнади.

Ўтган асрнинг 80 — 90 йилларида ўзбек классик куйларидан бир нечтаси Ўзбекистондаги ҳарбий қисмда духовой асбоблар оркестри учун мослаб қайта ишланади.

Глинканинг «Руслан ва Людмила» операсида, Римский-Корсаковнинг «Шаҳризода» симфоник-сюитасида, Бородиннинг «Ўрта Осиёда» деган симфоник асарида Шарқ халқларининг куйлари кенг фойдаланилган.

1917 — 1929 йиллар мобайнида Ўзбекистонда дастлабки симфоник асарларнинг вужудга келганини кўрамиз.

Композитор Миронов ўзбек халқ куйлари асосида «Туркистон» деган симфоник асар яратади. Бу асар биринчи марта 1922 йилда «Этнография» концертида ижро этилади. 20-нчи йилларда В. А. Успенский оркестр учун «Ўрта Осиё халқларининг тўрт мелодияси» деган симфоник асар яратади. Автор бу асарда қўллаган халқ куйларини заррача ўзгартирмай асл нусхасини сақлашга ва миллий колоритни йўқотмасликка интиладн. Шу йилларда ўзбек эшитувчилари симфоник асарларнинг энг яхши намуналари блан танишабошлайдилар. Свердлов номидаги опера театрининг симфоник оркестри машҳур симфонистлар Бетховен, Чайковскийнинг асарларини муттасил ижро этиб келди.

30-нчи йиллардан бошлаб ўзбек музика маданиятининг ўсиш ва гуллаб-яшнаш даври бошланади. Иттифоқимиздаги кўпгина композиторлар ўзбек халқи ҳаётидаги жиддий бурилиш йили, қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш давридаги халқ ҳаёти мавзу'ларини ўз ичига олган бирмунча йирик симфоник асарлар яратадилар. Композитор Дешевовнинг «Ўзбекча сюитаси», Ипполитов Ивановнинг «Ўзбекистон манзаралари», Штрейхернинг «Ўзбекистон хотин-қизлари ҳақида»ги симфоник асари, Золотарёвнинг «Ўзбек рапсодияси» ва бошқа асарлар мана шу даврда ижод этилган эди.

30-нчи йилларнинг иккинчи ярмида Ўзбекистонда ишловчи композиторлар томонидан дастлабки катта формадаги симфоник асарлар яратилганини кўрамиз. А. Ф. Козловскийнинг «Лола» деб аталган уч қисмли Фарғона сюитаси, Мушельнинг биринчи симфонияси, Глиэрнинг «Фарғона байрами» асари яратилади. Бу ҳол ўзбек композиторларининг миллий руҳда ёзилган симфоник асарларининг юзага келишини та'минлади. Мухтор Ашрафий «Қурилиш» маршини, Мутал Бурхонов «Ўзбекистон қизи» сюитасини, Манас Левиев «Нурхон» поэмасини ёзади.

Улуғ Ватан уруши йилларида Ўзбекистон совет композиторлари Иттифоқимиздаги барча композиторлар блан бир қаторда жанг майдонларида қаҳрамонона курашаётган жангчиларнинг образларини усталик блан акс эттирдилар.

1942 йилда Мухтор Ашрафий Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг XXV йиллиги ва Ватан уруши қаҳрамонларига бағишланган биринчи симфониясини, орадан кўп ўтмай «Ғолибларга шон-шарафлар бўлсин» деган 2-нчи симфониясини ёзади. Симфония одатдагича 4 қисмли бўлмасдан 3 қисмдан иборат. Автор музика тилини халққа яқинроқ ва тез тушинарли бўлишини назарга олиб ўзбек халқ куйларидан фойдаланади. Симфониянинг биринчи қисми «Қайтарма» деган халқ қўшиғи асосида тузилган.

Улуғ Ватан уруши совет халқининг тўла ғалабаси блан тамом бўлгач, Ватанимизда тинч социалистик қурилиш даври бошланади. Совет халқи ижодий кучининг мисли кўрилмаган даражада юксалиши адабиёт ва сан'ат соҳасида қатор бадиий асарлар яратилишига йўл кўрсатиб берди. Ўзбекистон маданий ҳаёти янада гуллайбошлади. Шу даврнинг энг муҳим воқиаларидан бири — ўзбек адабиётига асос солувчи буюк мутафаккир Алишер Навоий туғилганига 500 йил тўлиши муносабати блан ўтказилган тантанали байрамда Ўзбекистон шоирлари, ёзувчилари, рассомлари ва композиторлари Навоийнинг ўлмас образини ўз ижодларида акс эттирдилар. В. А. Успенский Навоий юбилейига бағишлаб «Лирик поэмаси»ни ёзади. «Лирик поэма» ашулачилар томонидан навбат блан ижро этиладиган «Катта ашула» блан бошланади. «Катта ашула» Навоийнинг «Чор девон»идаги «Бир келсин» ғазали асосида яратилган ашуладир.

Успенский «Лирик поэмада» симфоник оркестр блан бир қаторда ўзбек халқ чолғу асбоблари (най, қўшнай, чанг, сопоил, дойра)дан иборат ансамблини ҳам қўллайди.

1948 йил совет музика маданияти тарихида тубдан кескин бурилиш йили бўлди.

Мураделининг «Улуғ дўстлик» операси ҳақида ВКП(б) Марказий Комитетининг 1948 йил 10 февраль қарори совет музика маданиятининг келажакда янада ривожланишида муҳим роль ўйнади. Партиямиз кўрсатмалари композиторлар томонидан йўл қўйилган хато ва камчиликларнинг бартараф қилиниши, халқимиз талабига жавоб бераоладиган юксак савиядаги музика асарлари яратилиши учун зарур шароитлар туғдирди ҳамда музика сан'атининг бундан кейинги ривожланиш йўлларини чизиб берди. Ўзбекистон совет композиторлари бу кўрсатмаларга амал қилиб ўнлаб юқори ғояли асарлар яратабошладилар.

1949 йил октябрь ойида ва 1951 йил май ойида Ўзбекистон Совет композиторлари союзи пленумлари Концертларида ВКП(б) Марказий Комитетининг 1948 йил 10 февраль қароридан сўнгги йилларда Ўзбекистон Совет композиторлари томонидан ёзилган асарлар ҳам эшитилди. Булар орасида Мухтор Ашрафийнинг учинчи симфоник сюитасини, Георгий Мушельнинг оркестр блан қўшиб фортепианода чалиш учун ёзган 4-нчи концертини, Гиенко симфониясини, Сулаймон Юдаковнинг «Байрам увертюрасини», Бобоев, Левиев, Дони Зокиров, Соатқулов, Собитов сюиталарини, Муҳамедов вальсини ва бошқаларни кўрсатиш мумкин. Бу асарларнинг кўпчилик қисми Тошкент Давлат консерваториясини битириб чиққан ёш композиторлар томонидан ёзилган.

Ўзбекистон Совет Композиторлари союзида ўзбек адабиёти ва сан'ати декадасининг якуни бўйича бўлган кенгаш қатнашчилари ўзбек симфоник музикасида сюита жанри ниҳоят катта ўрин эгаллаганини қайд қилиб ўтдилар. Бунда ўзбек симфоник музикасининг фақат бир томонлама—сюита жанри бўйича ривожланаётгани яққол кўринди. Декадада ижро этилган симфоник асарлар орасида сюитага нисбатан чуқур ғоявий образларнинг бирин-кетин ривожланишини, уларнинг ўзаро алоқасини ва қарама-қаршиликларини ёркин ифодаловчи бирор янги симфония, симфоник поэма ёки увертюра эшитилмади.

Бу ўзбек совет композиторларининг ҳозирги кунгача музика сан'атининг бой жанрларидан фойдаланаолмаётганлари, бу жанрлар ёрдами блан ўз ижодий қобилиятларини ривожлантирмаётганликларини кўрсатади.

Ма'лумки, симфоник музика ўзининг тузилиши, ривожланиш усуллари блан ниҳоят мураккаб бўлиб вокал музикасидан фарқ қилади. Вокал музика сўз ёрдами блан тушинилса, симфоник музика биргина оркестр овозлари орқали тушинилади. Шунинг учун ҳарбир музика ижодкори ўз асарларидаги бой ва чуқур ғояли мазмунни сўз ёрдами блан эмас, балки музика образлари воситаси блан ифодалайди. «Музика поэзиясининг тили бизнинг одатдаги тилга бутунлай ўхшамайдиган махсус тилдир. Лекин шунга қарамай ҳарбир эшитувчи, — дейди рус музика танқидчиси Серов, — музика асарлари оҳангларида мужассам этилган чуқур ҳаётий мазмун ва инсон туйғуларини тушинаолиши мумкин. Бунинг учун музика тафаккурининг асосий ифода кучи мелодия, гармония, оркестровка, ритм ва бошқа муҳим элементлар бир-бирига тўғри боғланган бўлиши керак».

Ўртоқ Жданов совет музикаси арбобларининг кенгашида: «Музиканинг барча элементлари — мелодияси ҳам, оҳангдорлиги ҳам, ритми ҳам, ма'лум гармоник боғланишда бўлгандагина кишига завқ беради», — деган эди.

Лекин айрим композиторлар симфоник асар яратганларида унинг мелодияси блан чегараланиб қоладилар, асарнинг қолган элементлари — ритми, оркестровкаси блан боғлашга етарли аҳамият бермайдилар. Бунинг натижасида асардаги бир мелодия беҳисоб қайтарилади ва ма'лум бир мазмун тўлиқ ифодаланмайди.

Бунга мисол қилиб Борис Бровциннинг «Қорақалпоқ сюитаси»ни, оркестр блан скрипкада қўшиб чалиш учун ёзган концертини, Георгий Мушельнинг 2-нчи симфониясини кўрсатиш мумкин. Борис Бровциннинг «Қорақалпоқ сюитаси»да ишлатилган Қорақалпоқ халқ куйи миллий колоритини бутунлай йўқотган. Мазкур куйнинг тўхтовсиз ҳархил асбобларда қайтарилавериши асар мазмунини суюқлаштиришга олиб борган. Сюита халқ куйига хос гармониялар блан бойитилмаган.

Георгий Мушельнинг 2-нчи симфонияси ҳам эшитувчилар талабига жавоб берарли даражада ёзилмаган. Автор асарнинг оркестровкасини яхши ишламаган, халқ куйларига мос келадиган гармоник воситаларнинг тўғри қўлланилишига етарли аҳамият бермаган.

Композитор яратилган ҳарбир асарнинг симфоник оркестровкасига жиддий э'тибор бериши ҳамда асарнинг оркестровкасини шу бадиий асарнинг энг зарур қисмларидан бири деб тушиниши керак.

Ўзбекистон совет композиторлари юқорида кўрсатиб ўтилган муҳим элементлардан, оркестрнинг бой ифода кучидан фойдаланганларидагина симфоник асарнинг хилма-хил жанри: симфония, симфоник увертюра, симфоник поэмалар яратишлари мумкин.

Ўзбекистон Совет композиторлари рус ва ғарб симфоник музикасининг энг яхши намуналарига, ўзбек халқининг тўхтовсиз ривожланаётган ашула ва қўшиқ маданиятига таяниб, ўз устларида тўхтовсиз ишлаб, совет халқи талабига жавоб бераоладиган асарлар яратишлари керак.

М. АҲМЕДОВ.

ПАХТА ТАЙЁРЛАШДАГИ ҚОЛОҚЛИКНИ ТЕЗЛИКДА ТУГАТАЙЛИК!

Пахтакор ўртоқлар! Пахта йиғим-теримида ҳозирги кунларнинг ҳарбир соати ғанимат. Ҳозирги кунда бир соатда қилинадиган иш бундан кейин бирнеча соат ва ҳатто бир кунга ҳам чўзилиб кетиши мумкин. Пахта териш ва тайёрлашда кескин бурилиш ясаш учун барча куч ва моддий-техника воситаларини тўла ишга солиб, ғанимат кунлардан унумли фойдаланайлик, ҳар куни белгиланган графикни ошириб бажаришга эришайлик!

Сирдар'ёлилар ташаббуси асосида

Тушки дам олиш пайти. Бригаданинг ҳамма а'зоси дала шийпонига тўпланган. Агитатор ўртоқ Қосимов навбатдаги суҳбатни бошлади. У, Сирдар'ё район пахтакорларининг ўз зиммаларига янги мажбурият олганликлари, пахта тайёрлаш йиллик планини Улуғ Октябрьнинг 37 йиллик байрами куни — 7 ноябрьгача бажаришга қарор қилганликларини айтиб берди.

Агитатор газетадаги янги хабарни ўқиб эшитдириб, сўнг колхозда пахта тайёрлаш ишининг бориши ҳақида сўзлади.

— Бизнинг 7-нчи бригада, — деди агитатор, — пахта тайёрлашда олдинда бормоқда. 2 ноябрьгача йиллик планни ошириб бажариш учун ҳамма имконият бор. Сирдар'ёли пахтакорларнинг ташаббусидан намуна олайлик. Ҳарбир теримчининг кунлик нормани ошириб бажаришига эришайлик!

Агитатордан кейин 1-нчи звено бошлиғи ўртоқ Раҳматулла Алибоев гапирди.

— Бизнинг звено йиллик планни бажарди. Биз,—деди у,—ҳозир ҳар гектар ердан 28,5 центнердан пахта топширдик. Яна 14,5 центнердан пахта топшириб, республикамиз тўйига совға қиламиз.

Суҳбат қатнашчилари Сирдар'ё район пахтакорларининг ташаббусига қўшилиб бригада бўйича йиллик планни 1 ноябрьгача бажариб, ҳар гектар ердан қўшимча равишда 12 центнердан ҳосил топшириш мажбуриятини олдилар.

Ўртоқ Сотиболди Холиқов бошлиқ 7-нчи бригада мусобақада ҳаммадан олдинда бораётир. Бригада а'золари ғўза парвариши даврида ҳосилни барвақт етилтириш тадбирларини амалга оширдилар. Ҳарбир туп ғўзада бўлиқ кўсак етишди, кўсаклар тез очилди, терим эрта бошланди. Бригада 22 октябрьгача йиллик планни 89 процент бажарди. Ҳосилнинг 90 проценти отбор ва биринчи сортга топширилда. Бригада а'золари терим бошлангандан буён кунлик графикни доим ошириб бажараётирлар.

Ўртоқ Қулаҳмад Дўстмуҳамедов бошлиқ 5-нчи бригада ҳам мусобақада олдингилар қаторида бормоқда. Бригада а'золари 52 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 21 центнердан ҳосил топширдилар. Улар яна 16 центнердан пахта топшириш учун курашмоқдалар.

Молотов номли колхоз а'золари Сирдар'ё район пахтакорлари бошлаган ташаббусга қўшилиб, терим сур'атини кучайтириш учун ғайрат блан меҳнат қилмоқдалар. Моҳир теримчи Турсун Ҳасанова 22 октябрьгача 8270 килограмм пахта терди. У, ҳар куни терим нормасини 2 — 2,5 марта ошириб бажармоқда. Зеби Ашурова, Асим Усенова, Қутби Сотволдиева каби колхозчилар ҳам кунига 150 — 170 килограммдан пахта термоқдалар. Бу илғор теримчиларнинг ҳарбири 7 ноябрьгача яна 1800 — 2000 килограммдан пахта териш мажбуриятини олдилар.

Калинин районидаги «XVIII партс'езд» колхози пахтакорлари ҳам сирдар'ёлилар ташаббусига қўшилиб янги мажбуриятлар олдилар. Мирзиёд Мирсолихов ва Усмон Эрисбоев ўртоқлар бошлиқ бригадалар пахта тайёрлашда олдинда бормоқда.

Колхознинг ҳамма бригада шийпонларида сирдар'ёлилар ташаббуси ҳақида суҳбатлар ўтмоқда. Теримчилар, хирмонда ишловчилар, аравакашлар, шоферлар ўз зиммаларига янги, оширилган мажбуриятлар олмоқдалар.

Калинин район пахтакорлари байрамолди социалистик мусобақани тобора авж олдирмоқдалар.

Т. ОРИПОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Ғўзалар ўсиб турган пайтда шўрҳок ерларни ювиш

Тошкент область, Мирзачўл районининг колхозлари шўрҳок ерларни ювишга Ўзбекистонда биринчи бўлиб киришдилар. Кўпгина қишлоқ хўжалик артельлари бу ишни одатдагидек ғўзапоялар йиғиштириб олинганидан кейин эмас балки ҳосил терими блан айни бир вақтда ўтказмоқдалар. Биринчи сорт пахталар териб олинганидан кейин эгатларга сув қатор оралари тўлгунча қуйилади. Ернинг ҳайдаладиган қисмидаги туз эрийди, жуда чуқурликка тушади вз ер ости сувлари блан бирга оқова каналларга чиқиб кетади. Ювилган участкада бирнеча кундан кейин пахта теришни давом этдириш мумкин.

Тажриба шуни кўрсатдики, кузда ерларни ювиб суғориш унинг мелиорация ҳолатини яхшилайди ва пахта ҳосилини оширади. Масалан, Мирзачўл районидаги Ворошилов номли колхозда бу янги агротехника усулининг қўлланилиши ўтган йили гектаридан қўшимча равишда 5 центнергача ҳосил олиш имкониятини берди.

Мирзачўл пахтакорларининг илғор тажрибаси кенг равишда ёйилмоқда. Республика қишлоқ хўжалик министрлигининг тавсиясига мувофиқ бу йил колхозлар ҳосилнинг катта қисмини йиғиб олганларидан кейин 136 минг гектар майдонда ғўза ўсиб турган шўрҳок ерларни ювадилар. (ЎзТАГ).

Совхознинг илғор бўлимида

Биринчи «Далварзин» совхозининг 5-нчи бўлим ишчилари йил бўйи фидокорона меҳнат қилиб, пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар. Улар йиғим-теримда кун сайин яхши натижага эришмоқдалар. Бу бўлимда 16 та пахта териш машинаси унумли ишлатилаётир. Механик-ҳайдовчилар кунлик нормани ошириб бажармоқдалар.

Илғор механизаторлардан Г. Пардаев, А. Дарвишалиев каби ўртоқлар ўз агрегатлари блан кунига 1100—1300 килограммдан ошириб пахта термоқдалар.

Бу бўлимнинг ўртоқ М. Тожибоев бошлиқ бригадаси 104,5 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 33,5 центнердан ҳосил олишга қарор қилган эди. Ҳозир бригада ишчилари ғайрат блан ишлаб, мўл ҳосилни тез, сра нобуд қилмай йиғиб-териб олиш учун курашаётирлар.

Бригадалараро байрамолди социалистик мусобақа авж олиб кетди. Ўртоқ Э. Тожибоев бошлиқ бу бўлим ишчилари 7 ноябрьгача яна 30 тонна пахта тайёрлашга ва'да бердилар.

Ҳ. МАҚСУДОВ.

Янги мажбурият олдилар

Сирдар'ё районидаги Маленков номли колхоз а'золари ғанимат кунлардан унумли фойдаланиб, пахта тайёрлашда юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар.

Ўртоқ Э. Қорабоев бошлиқ бригада а'золари 63 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 21 центнердан ҳосил олиб йиллик пахта тайёрлаш планини 100,2 процент бажардилар. Г. Абдуллаева, Ш. Бобомуродова каби илғор теримчилар ҳозиргача 6—7 тоннадан ошириб пахта териб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Бригада а'золари байрамолди социалистик мусобақасига қўшилиб, етиштирилган мўл ҳосилни сра нобуд қилмай йиғиб-териб олишга аҳд қилдилар. Улар, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 37 йиллиги кунигача ҳар гектаридан яна 10 центнердан пахта топшириш мажбуриятини олдилар.

Р. ЗИКРИЕЕВ.

Пахтазор водийда

Олтин ҳосил йиғар бу пахтакор юрт,
Бел боғлаб дўстлардай тушдим теримга.
Қуёшнинг нурлари қўнади ялт-юлт
Пешонамдан чиққан иссиқ теримга.

Юлдуз чаноқларда товланар пахта,
Лўппи бўлиб кўз-кўз қилади ўзни.
Момиқдай серкиллар, қаранг шу вақтда,
Сутдай тиниқ ранги олади кўзни.

Очилганин териб юрсам илгари,
Олдимда саф тортиб пахта ялтиллар—
«Мени терақолинг», деган сингари,
Гўё бари яшнаб аста талпинар.

Авайлаб пешма-пеш чаноқдан олсам
Ҳаял ўтмай момиқ тўлар қўлимга.
Унинг юмшоқлиги, софлиги шудам
Чексиз шодлик бағишлайди кўнглимга.

Бу шодлик йил бўйи қилган меҳнатим,
Пайкалда етилган ҳосил ҳузури.
Очилган кўсаклар менга гўёким
Кичик қуёш бўлиб сочар оқ нурин.

Дилларга завқ берар ҳосил нурлари,
Булар ёруғ қилар элга юзимни.
Ғўзаларим соғлом, серҳосил бари,
Турган гап, оқлайман ва'да—сўзимни.

Пахтазор водийда, эҳ шу маҳалда
Нози-не'мат тўкин олтин куз кезар...
Завқланиб қарасам, қўшни пайкалда—
Терим машинаси сидирға сузар.

Дўстларим ёнимда, терамиз шахдам,
Зарра гард юқтирмай ясаймиз хирмон.
Чунки олтиндан ҳам қимматдир пахтам,
Ҳосил тўла ерим саҳий, бепоён.

Ғуж-ғуж чаноқларда товланар пахта,
Лўппи бўлиб кўз-кўз қилади ўзни.
Момиқдай серкиллар, қаранг шу вақтда,
Кумушдай оқ ранги олади кўзни.

Пўлат МЎМИН.

Ўртоқ М. Йўлдошев 12150 килограмм пахта терди

Сирдар'ё районидаги «Ҳақиқат» колхозининг пахтакорлари фидокорона меҳнат қилиб, бу йил ҳам яхши натижаларга эришмоқдалар. Колхозда социалистик мусобақа тобора қизитилиб, кўпмингчилар сафи кундан-кунга ошиб бормоқда. Теримчилар ўртасида айниқса ўртоқ М. Йўлдошев ҳурматга сазовор бўлаётир.

Ўртоқ М. Йўлдошев мавсумнинг биринчи кунидан бошлаб, терим нормасини икки-уч баравар ошириб, кунига 350 — 400 килограммдан пахта терди. У, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллигини муносиб кутиб олиш учун фидокорона меҳнат қилиб, 23 октябрьгача 12150 килограмм пахта терди.

Ўртоқ М. Йўлдошев 7 ноябрьгача яна 3000 килограмм пахта териш мажбуриятини олди. Маматқул Йўлдошевнинг шогирдлари — Т. Каримов, Муллаев ва Валиевларнинг ҳарбири ҳозиргача 8 — 10 минг килограммдан пахта терди. Улар, шу кунларда 130 — 140 килограммдан ошириб пахта термоқдалар.

Илғорлар тажрибаси кенг ёйилаётгани учун бошқа теримчилар ҳам иш унумини кундан-кунга оширмоқдалар.

Т. ҲАЙДАРОВ.

Фойдаланилмаётган имкониятлар ва юзаки ишлаётган раҳбарлар

Октябрь район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Тожиев одатдагидек бугун ҳам барвақт туриб колхозларга жўнаб кетди. У, Хрушчев номли колхоз далаларига келганда кўпчилик йиғим-теримда, колхозчиларнинг бир қисми эса хирмонда, пунктга пахта жўнатиш блан банд эди. Ўртоқ Тожиев колхозчилар ишлаётган далаларни, пахта уйилган хирмонларни кўздан кечириб, бошқа колхозга ўтиб кетди. У, колхозда раисни ҳам, бошланғич партия ташкилотининг секретарини ҳам учратмади ва уларга йиғим-теримнинг бориши ҳақида ўз фикрларини айтмади.

Кечаси соат бирярим. Район партия комитетининг секретари ўртоқ Муҳаммедов телефон ёнида ўтириб, колхозларга телефон қоқмоқда. Сталин номли колхоз раиси Саттор Қаюмов йиғим-теримнинг бориши ҳақида ахборот бермоқда. Бу колхозда шу куни пахта териш ва давлатга топшириш графиги бажарилмаган. Колхозда 34 киши ном'алум сабаблар блан пахта теришга чиқмаган. Райком секретари колхоз раисидан бу аҳволнинг сабабини суруштирмоқда. Сўроқ ва жавоб шу тарзда узоқ давом этади.

Райкомнинг иккинчи секретари ўртоқ Жданов шу куни Охунбобоев номли колхозда бўлди. У, от миниб далаларни айланди, бирнеча бригадаларда бўлди, сўнг кўрган-билганларини колхоз раиси ўртоқ Иномовга билдириб, райкомга қайтиб кетди.

Октябрь районидаги Сталин номли колхозда меҳнатга қобилиятли кишилар теримга тўла жалб қилинмаган. Шунинг учун ҳам колхозда пахта тайёрлаш сур'ати кун сайин пасайиб бормоқда. Бу аҳвол колхоз раиси ўртоқ Саттор Қаюмовни сра ташвишга солмаётир.

Ва'да десанг, ана, тўла қоп-қонор,
Пахтадан дарак йўқ, пункт мунтазир.

Бегам, беташвиш Қаюмов Саттор
Ҳомон ва'да берар бамайлихотир.

Район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари кўп вақтларини колхозларда ўтказадилар. Улар колхоз ва МТС раҳбарлари блан учрашадилар, йўл-йўриқлар берадилар. Лекин район пахта тайёрлашда областьни орқага тортиб ҳамон судралмоқда. Кўпчилик колхозлар кундалик графикни бажармай келадилар. Бу аҳвол район раҳбарларини ташвишга солмоқда, лекин улар колхоздаги ҳақиқий аҳволни, қолоқлик сабабларини чуқур ўрганиб, шошилинч тадбирлар кўрмаётирлар. Район раҳбарлари колхоз правление а'золарининг «пахтамиз очилмаётир» деган важларига ишонмоқдалар.

Охунбобоев номли колхозга доимий вакил қилиб тайинланган райком секретари ўртоқ Жданов бу колхознинг пахта тайёрлашдаги ўртача рақами блан қаноатланиб келмоқда. Лекин у, бу колхозда пахта тайёрлаш сур'атини янада кучайтириш учун кўп имкониятлар борлигини ҳисобга олмаётир. У, колхоз бошланғич партия ташкилотининг (секретари ўртоқ У. Қоржовов) диққатини колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришга жалб этмаётир, колхозчиларнинг ишга чиқиши ва меҳнат унумини ошириш соҳасида колхоз правлениесига конкрет ёрдам бермаётир. Бу колхозда 500 дан ортиқ кишидан 400 га яқини пахта йиғим-теримига қатнашмоқда. Айрим колхозчилар ишга кеч чиқиб, кундалик терим нормасини бажармаётирлар.

Колхознинг Р. Умурзоқов, Ҳ. Султонов ўртоқлар бошлиқ бригадалари пахта тайёрлашда ҳаммадан орқада қолмоқда. Бу бригадаларда пахта тайёрлаш графиги деярлик ҳар куни бажарилмайди. Бригадаларнинг 15 — 20 га яқин а'зоси турли сабаблар блан пахта йиғим-теримига қатнашмай келмоқда. Бригада бошлиқлари терим нормасини бажармай келаётган колхозчилар блан суҳбат ўтказиб, қолоқлик сабабларини ўрганишга ҳаракат қилмайдилар. Бу бригадалар ҳозиргача йиллик планнинг 40 — 45 процентини миқдорида пахта тайёрлаган, холос. Колхознинг бошқа бригадаларида ҳам аҳвол ана шундай.

Каганович номли колхоз республикамизнинг юқори ҳосилли, гигант колхозларидан биридир. Бу колхоз пахтакорлари бу йил 2015 гектар ерга чигит экиб, ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил топшириш учун социалистик мажбурият олганлар. Колхозда 25 пахтачилик бригадаси бўлиб, бу бригадалар мажбуриятга яраша мўл ҳосил етиштирган. Лекин бригадаларда пахта тайёрлаш сур'ати турлича. Колхознинг У. Жўраев ва Қ. Комилжонов ўртоқлар бошлиқ бригадалари пахта тайёрлаш сур'атини тезлаштириб, ҳар куни 2 процент ва ундан ҳам ортиқ миқдорда пахта топширмоқдалар.

Колхозда бундай илғор бригадалар блан бирга пахта йиғим-теримини ёмон уюштирган қолоқ бригадалар ҳам бор. Ўртоқ Абдураҳмон Жойлибоев бошлиқ бригада ҳозиргача йиллик планнинг 37 проценти миқдорида пахта тайёрлаб, ҳаммадан орқада қолмоқда. Бу бригадага қўшни бўлган 24-нчи бригадада ҳам аҳвол ёмон.

20-нчи бригаданинг бошлиғи ўртоқ С. Муҳамбетов «бу йил 65 гектар ерга чигит экканмиз, ҳар гектаридан 40 центнердан пахта топширамиз» дейди. Бу юксак мажбурият бригада а'золаридан фидокорона меҳнат қилишни ва сур'атни тобора оширишни талаб этади. Лекин бригада пахта тайёрлаш сур'атини бўшаштириб юбормоқда. Бригада ҳозиргача йиллик планнинг 28,5 проценти миқдорида пахта топширган, холос.

Колхозда пахта тайёрлаш сур'атини ошириш учун зарур чоралар кўрилиши керак. Барча колхозчиларнинг пахта йиғим-теримига бевосита қатнашишига жиддий э'тибор бериш зарур. Лекин колхозда кўп кишилар хирмонда, пахта топшириш ва бошқа шу каби ишлар блан банд бўлиб, пахта йиғим-теримида қатнашмай келмоқдалар. Айниқса қолоқ бригадаларда меҳнат тўғри уюштирилмаган ва бу бригадаларнинг а'золари пахта теришга тўғри тақсимланмаган. Колхозда 600 га яқин киши кундалик пахта териш нормасини бажармайди. Бу камчиликлар колхознинг пахта тайёрлашда кейинда қолишига сабаб бўлмоқда.

Районнинг йирик колхозларидан Андреев номли колхозда ҳам пахта йиғим-терими суст бормоқда. Бу колхоз далаларида пахта яхши очилган. Ҳозир ҳар куни 2 процент ва ундан ҳам ошириб пахта тайёрлаш учун барча имконият бор. Лекин колхознинг кўпчилик бригадаларида бу қулайликлардан унумли фойдаланилмаётир. Айниқса колхознинг 1-нчи, 7-нчи ва 3-нчи бригадаларида пахта тайёрлаш сур'ати бўшаштириб юборилган. Колхозда ишга яроқли ҳамма кишилар пахта йиғим-теримига тўлиқ жалб этилмаган.

Райондаги Тельман номли, Энгельс номли ва «Ўзбекистон» колхозларида ҳам пахтани териш ва давлатга топшириш бир ме'ёрда олиб борилмаётир. Бу колхозларда очилган пахта кўп, лекин меҳнатнинг яхши уюштирилмаганлиги натижасида йиғим-терим ишлари қониқарсиз аҳволда. Колхоз раҳбарлари ҳамма куч ва воситаларни пахта йиғим-теримига тўла сафарбар этмаётирлар.

Район колхозлари бу йил ҳар гектардан 32 центнердан пахта топшириш ҳақида мажбурият олганлар. «Сталинчи» ва Калинин номли колхозлар пахта тайёрлашда бирмунча яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Бу колхозларнинг иши районда пахта тайёрлашни тез сур'атлар блан олиб бориш мумкинлигини яққол кўрсатади. Район партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари колхозларга амалий раҳбарликни кучайтириб, пахта йиғим-теримини тезлаштириш учун зарур чораларни кўришлари керак.

Н. ЭГАМНАЗАРОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Илғорлар ҳосилни тезроқ йиғиб олиш учун курашмоқдалар

Янгийўл районидаги Сталин номли колхознинг далаларида пахталар қийғос очилган. Пахтакорлар етиштирилган мўл ҳосилни сра нобуд қилмай йиғиб-териб олиб давлатга топшириш учун фидокорона меҳнат қилаётирлар. Улар, кунига 1,5 — 1,7 процент миқдарида пахта топширмоқдалар.

Бригада а'золари соатлик график асосида ишлаб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Бригадалараро социалистик мусобақада Т. Иноғомов, С. Қорахўжаев ва А. Ёқубов ўртоқлар бошлиқ бригадалар яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Бу бригадалар йиллик планни Улуғ Октябрь байрами кунигача бажариш учун курашмоқдалар.

Илғор теримчилардан М. Топилова, М. Рихсиева, З. Набиева, Н. Искандарова каби ўртоқлар 5—6 тоннадан пахта териб хирмонга топширдилар.

Терилган пахталарни пешма-пеш пунктга етказиб беришда аравакашлардан Н. Алавуддинов ва Э. Ўринбоевлар алоҳида ўрнак кўрсатаётирлар.

Колхоз пахтакорлари йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун ғайрат блан ишлаётирлар.

А. МЕЖИКОБСКАЯ.

КОЛХОЗДАН ХАТ

2. Ориятли кишилар

Шерғози ҳовлига чиққанда тонг ёришган эди. У, кўча эшик олдидаги ариқнинг муздек тиниқ сувида ювинди. Бир зумда унинг кўнглидан жуда кўп фикр ўтиб кетди. Шерғози урушда ногирон бўлган ўнг қўлининг панжаларини авайлаб артар экан, хотинига ҳечнима демай дала томон йўл олди.

Шерғози «Эски қишлоқ»қа етиб келганда ўспирин аравакаш бричкадаги хом ғиштни олиб ерга тахламоқда эди. У, йигит ёнига келиб, «ҳорма, ука...» деди. Аравакаш Шерғозини сойда келаётганида кўрган экан шекилли, ўгирилмай туриб «саломат бўлинг» дея жавоб қайтарди.

— Биласанми Деҳқонбой, илгари бу ерлар қанақа бўлган, — деди Шерғози узоқ бир тарихни сўзламоқчи бўлган кишидек йигитга ма'ноли қараб, — дарвоқи' сен у вақтда...

— Бу ерга сиз блан баравар келганмиз, Шерғозиака, — дея сўзларкан йигит қўлларини бир-бирига уриб тупроқни қоқди, — дастлаб ертўлани шу ердан ковлаганмизда...

— Ҳа, дарвоқи' сен блан бирга новдадан эшик тўқиганимиз эсимга тушди, — Шерғози ўз уятини яшириш учун бўлса керак тез-тез сўзларди, — орадан сал ўтмай ойнавон уйлар бун'ёдга келди. Мана энди, ертўлаларни текислаб, эски қишлоқ ўрнига сушилка қураяпмиз. Ким ўйловди ўша вақтдаки, шу адирларга ҳам сув чиқади, электр келади деб. Ҳали битгани йўққу, клубимизни кўриб ич-ичимдан қувонаман...

— Ҳаммаси пахтаданда Шерғозиака, — Деҳқонбой икки отли аравани аста бураркан Шерғозига қуш қараш қилиб қўйди ва иккинчи бригада хирмони томон йўл оларкан қўшимча қилди:

— Пахтанинг нима эканлигини биздан кўра яхшироқ биласизку, сизга айтишнинг ҳожати йўқ, ака... Аммо пойгада орқада қолаяпсиз...

Аравакаш йигит шу сўзларни айтди-ю, сертупроқ йўлдан отини елдириб, сойликка томон кетди. Шерғози унинг орқасидан бирдам қараб қолди. Гўё узоққа чўзилган шу дақиқалар давомида Шерғозининг кўнглидан жуда кўп фикр ўтди. У, йигитнинг пичингига: «Қўшни бўлганингиздан кейин тузукроқ ҳаракат қилинг-да, тоқайгача сводканинг пастидан биринчи бўласиз...», деб тушунган эди. Аммо Эски қишлоқ масаласи нима учундир сра унинг кўнглидан кетмас, оз йил ичида шунчалик катта ўзгаришлар фақат пахта туфайли эканлиги тўғрисидаги фикр миясига айланиб келаверарди.

— Пахтанинг нима эканлигини биздан кўра яхшироқ биласизку... Шерғози аравакаш йигитнинг сўзини пичирлаб такрорлади. Пойгада орқада қолаяпсиз, дедия... Дўст ачитиб гапиради-да...

Сушилка ёнида бирдам туриб қолган Шерғози аравакаш йигит томон ялт этиб қаради. Кўчадан енгил чанг чиқариб кетаётган арава иккинчи бригада хирмони томон бурилди. Шерғози ўз бригадасига юзланганда теримга тушган икки-уч кишини кўрди. У, аввал хирмонга бориш тўғрисидаги фикрини унутиб, тўғри далага йўл олди.

— Пахта бизнинг бойлигимиз, — ўйларди Шерғози, — омборимиз ғаллага, кассамиз пулга шу пахта туфайли тўлмоқда. Қўрадаги қўйимиз, обрў, ҳурмат пахтамиз натижаси эмасми? Бунга мен Деҳқонбойдан яхшироқ тушунаман. Нега бўлмаса бригадам орқада қолаяпти?!

Шерғози бригаданинг бу йил нима учун орқада қолаётганлигини ўзича муҳокама қилиб борарди. Ахир, бултур шу вақтларда етмишга яқинлаштириб қўйилган эди, бу йил бўлса олтмишга етиш қийин бўлаяпти. Уч-тўрт теримчи ишга барвақт чиққани блан кўпчилик кечиккандан кейин пахтани кўпайтириб бўлармиди. Ҳамма гап шунда, кўпчиликнинг бирхилда ишламаслигида.

Шерғози қизлар ёнига яқинлашганда қуёш тиғ уриб чиққан эди. Лекин далада одам кам. Қўшни, Ниёз Рустамов бошлиқ бригада далаларида ўттизга яқин киши пахта тераётган эди. Мусобақадошлар ишни ҳар куни шундай ташкил этганликлари учун доим кўп пахта тераётирлар ва уни тез қуритиб пунктга кўп пахта жўнатмоқдалар. Биз пахтани кўп терганимиз блан пахтанинг кўп қисми кечки пайт, қуёш оққандан кейин даладан чиқмоқда. Теримнинг кеч бошланиши топширишга ҳам путур етказмоқда. Шунинг учун юриш тошбақа сифат бўлиб қолаяпди-да...

Шерғози икки қўллаб тез пахта тераётган қизларни кўриб хурсанд бўлди. Улар ёнида бирдам пахта терган бўлдида, яна кўнгли ғашланиб хирмон томонга кетди.

Шерғози хирмонга келганда Нишонбойота уч тонали машинага пахта юкламоқда эди. Ота ҳаракатнинг зўридан қизариб кетган ва кенг пешонаси тердан ялтирарди. Пахта терими бошлангандан бери биринчи марта шундай бўлаётган эди. Пахта жўнатиш барвақт бошланса, иш баракали бўлади. Шерғози бу машина биринчи бўлиб пунктга етиб боради деб ишонган эди. Лекин, қўшни Ниёз Рустамов бригадасидан чиққан бошқа машинани кўриб, «бугун ҳам улардан кам бўларканда...», деб ўйлади.

Шерғози Йўлдошев бригадаси Ниёз Рустамов бригадаси блан уч йилдан бери мусобақадош. Ери-ерига туташ бу бригада а'золари ким қанча пахта тераётганлигини, далага қайси бригада а'зоси эрта етиб келишини кузатиб турадилар. Бултур Шерғозининг бригадаси чигит экишдан тортиб то ҳосил тамом бўлгунча Рустамов бригадасини етказмади. Мана бу йилга келиб, аксинча бўлди, уларга сра етолмаяптилар...

Қолоқликнинг сабаби дейсизми? Бу ҳақда бригада бошлиғидан сўрасангиз, эски гапни қайтаради: кўсак етилмаётган эмиш. Нега шундай бўлди? Ана шу сўроқни берсангиз Шерғози ер чизиб қолади. Чунки у ғўза парвариши даврида ўз билганини қилиб, ютқазганлигига энди иқрор бўлгани блан фойдаси йўқ. Ахир ғўзалар парвариш қилинаётганда «еримиз бақувват, бир марта кам чопсак, биргал сувни кам қуйсак ҳам бўлаверади, уларга етказиш уёқда турсин ўтиб кетамиз...» деган Шерғози эмасмиди. Раиснинг ҳам, ҳосилотнинг ҳам маслаҳатига кўнмай у, ғўзани кечки қилиб қўйди.

Ниёз Рустамов бригадасининг а'золари эса бу йил ўзиб кетамиз деган мақсадни дилларига жо қилиб астойдил ишладилар. Ҳосил мўл бўлди, пахта эрта очилди. Биринчи кундан бошлабоқ сур'атни кучайтириб, илғорликни қўлдан бермай келмоқдалар. Бригада аравакаши Деҳқонбой Раҳмонов кеча эрталаб Шерғозига шунинг учун ша'ма қилган эди-да.

Ниёз Рустамов бошлиқ бригада ерлари ҳам Шерғози бригадасининг ерларига ўхшаш пасти-баландликдан иборат. Тепалар бағрида, текис сойликда ишлаётган колхозчилар лўппи бўлиб очилган пахтани чаққонлик блан териб олаяптилар. Колхоз раиси Турсунбой Раҳмонов ана шу теримчилар тўғрисида айниқса завқланиб сўзлайди.

— Атайин далага барвақт келсам ҳам, булар пахта тераётган бўлади, — дейди раис қизларга қойил қолиб, — қуёш тиғ урмай икки-уч этак пахта терадиган Ўғилой Тўлаганова, Ойшахон Деҳқонова, Соима Харисова сингари чевар қизларимиз кўпчиликка намуна бўлмоқдалар...

Раис уста теримчиларни та'рифлар экан далага қарайди. Ғўза тупларидаги юлдуз-юлдуз бўлиб кўринаётган пахтани шу азамат қўллар қамраб этакка соладили. Этаклардан қанорга, қанордан хирмонга. Нуроний оталар кенг хирмонда пахтани ййратиб қуритмоқдалар. Олтмиш ёшдан ошган Худойқулота Мансуров бир чигит пахтани кўрса бел букиб уни олади, тупроқдан тозалаб қанорга ташлайди.

Илғорлар даласидаги қайноқ ҳаёт қувонарли. Сводкада орқада қолаётган бригадаларда бўлсангиз, бригадир блан суҳбатлашсангиз гап-гапга қовушмайди. Колхоз ҳосилот советининг раиси Далибой Ҳамробоев ориятли пахтакорлардан. Колхоз кам пахта топширган куни у, телефон ёнига йўламайди. Шунақа пайтда, сизни райкомдан сўрашаяпти дейишгудай бўлса чап беради. Пахта кўп топширилган куни раис ҳам, ҳосилот ҳам телефон ёнида, ўз жойларида хотиржам ўлтиришади, гаплари ҳам дадил, ишонарли.

Колхозда бир процентдан ошириб ёки икки процентга яқин пахта топширилган куни идорада бўладиган кечқурунги наряд йиғилишлари анча хурсандчилик блан ўтади. Эртаси куни бригада бошлиқлари далага шошмай, «олди-орқаларини олиб» борадилар. Бошлиқдан андаза олган айрим колхозчилар эса ишга кун анча кўтарилиб қолганда, бамайлихотир келадилар. Бу хотиржамлик натижасида кечқурунги якундан ҳамма ҳам ранжийди, яна гаплар кескин, бригада бошлиқлари тикка туриб ҳисоб берадилар. Шундай аҳвол колхозда сентябрь ойида, октябрьнинг бошларида кунига такрорланадиган бўлиб қолди. Натижада колхоз биринчи ўриндан иккинчи ўринга, бир ҳафта ўтгач олтинчи ўринга тушиб қолди. Бу колхоз раҳбарларинигина эмас, ҳаммани ҳам ташвишлантириб қўйди. Правление ва партия ташкилоти хотиржамлик туфайли содир бўлган бу қолоқликнинг олдини олиш, я'ни биринчи ўринга чиқиш, йиллик планни муддатидан илгари бажариш режаларини тузиб чиққач, колхозчиларга мурожаат қилди.

— Ҳосилимиз мўл, кучимиз етарли,— мурожаат шундай бошланади, — ҳаммамиз бирдамлик блан ишласак, ўзимиз пешона тери тўкиб етиштирган ҳосилни тез, сра нобуд қилмай йиғиб-териб олишнинг уддасидан чиқамиз. Норма бажармайдиган бир киши ҳам қолмасин!

Мурожаат кишилар ғайратига-ғайрат қўшди. Эрталаб кечикиб чиқадиганлар камайди, хирмонларда ҳаракат яна ҳам тезлашди. Идорада тун ярмигача бўладиган, эртасига унча яхши натижа бермовчи мажлислар, ҳархил муҳокамалар қисқарди. Раис ҳам, ҳосилот ҳам дала-ма-дала от елдириб юришдан тийилишди, улар бригадаларга борганларида сур'ат, сифат ҳақида кўпроқ гапирадиган бўлиб қолдилар. Шерғози Йўлдошевга ўхшаган бригадирлар бултурги ғурурни кўнгилдан чиқариб, бутун вужуди блан ишга киришди. Биринчи ўн кунликда колхознинг кўчма Қизил байроғини олган, эртасига ишни сусайтириб юборган Интимоқ Рустамов бригадасининг а'золари ҳам ҳар куни бирхилда юқори унум блан ишлашга одатланиб қолдилар.

Қадимда чорва яйлови бўлган, ғалла ўстирилган адирларни йил сайин кўпроқ ўзлаштириб «оқ олтин» конига айлантираётган, адирларни яшнатаётган азаматлар қўлидан пахта тайёрлаш сур'атини кучайтириш, илғорларга етиб олиш ҳам келади. Адирлар бағридан зўр меҳнат туфайли олинаётган тонна-тонна пахта севикли Ватанимизга муносиб совға бўлади.

Бу мақсад Янгийўл районидаги Навоий номли колхоз а'золарининг қалбида тобора мавжланиб бормоқда. Бу ердаги ҳарбир киши мамлакатга кун сайин кўп пахта топшириш учун курашаётир. Далаларда бўлсангиз, азамат пахтакорлар блан сўзлашсангиз халқимизнинг қимматли бойлиги бўлган пахтанинг бир граммини ҳам нобуд қилмай териб олиш ва давлатга топшириш учун астойдил курашаётганликларини, меҳнатга муҳаббат қўйганликларини билиб оласиз.

Янгийўлнинг поёнсиз пахтазорларига туташ бўлган ана шу адирларда етиштирилган «оқ олтин»ни юклаган карвонлар тизмаси давлат қабул пунктига тўхтовсиз келиб турипти. Бу — фидокор, ориятли кишилар етиштирган ҳосил.

Колхоз раиси Турсунбой Раҳмонов пасти-баланд адирларни қоплаган пахтазорга зўр умид блан боқар экан, ҳикоя қилади:

— Она-Ватанга ҳарқачонгидан кўпроқ пахта етказиб бериш мақсади блан тўлиб-тошган кишиларимиз ҳосилнинг бир граммини ҳам ерда қолдирмайдилар. Биз сур'атни янада ошириб, яна илғорликка эришамиз. Йиллик пахта тайёрлаш планини улуғ байрамгача бажариш бизнинг чин мақсадимиз!

Қадимги адирларда янгидан бун'ёд этилган колхоз қишлоғидан қайтар эканмиз, бу ердаги ҳарбир киши ана шу мақсадни дилга жо қилиб олганлигини ва шу мақсад йўлида фидокорлик блан курашаётганлигини кўрдик.

С. МАҲКАМОВ.

СОВЕТ-ГЕРМАН ИЛМИЙ-ТЕХНИКА ҲАМКОРЛИГИ КОМИССИЯСИНИНГ СЕССИЯСИ ТЎҒРИСИДА

АХБОРОТ

Яқинда Москвада СССР блан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги илмий-техника ҳамкорлиги Совет-герман Комиссиясининг учинчи сессияси ўз ишини тамомлади.

Сессияда халқ хўжалигининг турли тормоқларида илмий-техника тажрибасини олмашиб туришга доир масалалар кўриб чиқилди.

Иккала томон имзолаган Протоколга мувофиқ, Совет Иттифоқи 1954—1955 йилларда Германия Демократик Республикасига металлургия ускуналарининг ба'зи турларини ва қишлоқ хўжалик машиналарининг янги типларини тайёрлашнинг техника ҳужжатларини, саноатнинг металлургия, машинасозлик, химия ва бошқа тормоқларидаги маҳсулотнинг айрим турларини ишлаб чиқариш юзасидан бўлган технология процессларининг тасвирини топширади.

Совет Иттифоқи СССР саноати ва қишлоқ хўжалигининг айрим тормоқларидаги муваффақиятлар блан таништириш учун немис мутахассисларини қабул қилади ва прокат ускуналарни проектлаштиришда, рудани агломерация қилиш, машина мойлари ишлаб чиқариш методларини тайёрлаб беришда ва бошқа масалаларда техника ёрдами ва маслаҳат бериш учун ГДРга бир группа совет мутахассисларини юборади.

Германия Демократик Республикаси ўз томонидан Совет Иттифоқига металл ишлайдиган станокларнинг, кўмир, машинасозлик ва озиқ-овқат саноати учун зарур ускуналарнинг айрим типларини тайёрлашнинг техника ҳужжатларини беради. Ба'зи химия маҳсулотларини, енгил ва озиқ-овқат саноати буюмларини ишлаб чиқариш технологияси юзасидан бўлган ҳужжатларни ҳам беради.

Германия Демократик Республикаси бир группа совет мутахассисларини конруда, машинасозлик, енгил ва озиқ-овқат саноатидаги техника ютуқлари блан таништиради.

Илмий-техника ҳамкорлигида асос қилиб олинган принципларга мувофиқ, илмий-техника ёрдами, шунингдек техника ҳужжатлари бепул берилади.

Совет Иттифоқи ва ХХР ҳукуматларининг Япония блан муносабат тўғрисидаги бирлашган декларацияси ҳақида Япония-Совет дўстлиги жамиятининг баёноти

ПЕКИН, 27 октябрь. (ТАСС). Синьхуа агентлиги Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси ҳукуматларининг Япония блан муносабат тўғрисидаги бирлашган декларацияси ҳақида Япония-Совет дўстлиги жамиятининг баёнотини билдирди. Бу декларация, дейилади баёнотда, Узоқ Шарқдаги халқаро муносабатлар учун ғоят катта аҳамиятга эга. Халқ Хитой-Совет декларациясига алоҳида аҳамият бериши лозим.

Баёнотда айтилишича, япон халқи учун Хитой ва Совет Иттифоқи блан дипломатик муносабатларни тиклаш йўлида курашиш пайти келди деб кўрсатиб ўтилади, шунингдек, бу бирлашган декларация Япониянинг ҳозирги вақтда ўз бошидан кечираётган кулфатларининг сабабларини равшан кўрсатиб беради ва япон халқи ўз манфаатларини қандай қилиб ҳимоя қилиши лозимлигини кўрсатиб беради, дейилади. Бирлашган декларация юқорида айтилган икки мамлакат раҳбарларининг япон халқига самимий хайрихоҳлик ва зўр ишонч блан муносабатда бўлаётганликларини исботлайди, дейилади баёнотда.

Хитойнинг ва Совет Иттифоқининг Японияга нисбатан тутаётган сиёсати дейилади баёнотда, япон халқининг манфаатларига жавоб беради.

«Нидерландия-СССР» жамияти секретарининг баёноти

ГААГА, 27 октябрь. (ТАСС). «Де ваархейд» газетаси ўз мухбирининг «Нидерландия-СССР» жамияти секретари Хюлст блан Голландия ва СССР ўртасидаги маданий алоқаларни мустаҳкамлаш юзасидан ҳозирги вақтда Голландияда ўтказилаётган ойлик муносабати блан қилган суҳбатини босиб чиқарди.

Хюлст айтадики, ойлик жуда муваффакиятли ўтаётир. Ҳархил тадбирлар жуда кўп кишининг иштироки блан ўтказилмоқда. Хюлст кейинги вақтда «Нидерландия-СССР» жамиятининг обрўси тез ўсиб бораётганлигини мамнуният блан та'кидлаб ўтади. Бизни, дейди у, иккала мамлакат ўртасидаги савдо алоқаларининг ривожланиб бориши ҳам қувонтирмоқда. Ма'лумки, 1953 йилда икки мамлакат ўртасидаги савдо алоқалари 1952 йилдаги савдо-сотиқ ҳажмидан беш баравар ошиб кетди. Бу эса, Голландия сингари мамлакат учун ғоят катта аҳамиятга эгадир, албатта.

Карантин ва ўсимликларни ҳимоя қилиш юзасидан чақирилган 11-нчи Совет-Афғонистон конференцияси тамом бўлди

КОБИЛ, 27 октябрь (ТАСС). 7 Октябрьдан 26 октябрьгача Афғонистонда карантин ва ўсимликларни ҳимоя қилиш юзасидан 11-нчи Совет-Афғонистон конференцияси бўлиб ўтди. Конференция СССРнинг чегара районларида ва Афғонистоннинг шимолий вилоятларида қишлоқ хўжалик зараркунандаларига ва ўсимлик касалликларига қарши кураш юзасидан 1954 йилда амалга оширилган тадбирлар тўғрисидаги докладларни тинглади.

Конференция 1955 йилда бу соҳада ҳосилни чигирткадан ва бошқа қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан ҳамда ўсимлик касалликларидан янада самаралироқ ҳимоя қилишга қаратиладиган тадбирларни амалга ошириш тўғрисида қарор қабул қилди. Навбатдаги 12-нчи конференцияни 1955 йилда Москвада чақириш ҳақида ҳам қарор қабул қилинди.

Конференция дўстона ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди. Делегатлар ўз нутқларида та'кидлаб ўтдиларки, қабул қилинган қарорлар СССР ва Афғонистон мутахассислари ва олимларининг амалий алоқаларини янада мустаҳкамлашга ёрдам беради, бу қарорларнинг бажарилиши қишлоқ хўжалик ўсимликлари учун хавфли бўлган зараркунандаларнинг бир мамлакатдан иккинчи мамлакатга ўтишининг олдини олади.

Конференциянинг иши тамом бўлганлиги муносабати блан 25 октябрь кечқурун Кобилдаги совет элчихонасида қабул маросими бўлди. 26 октябрьда Афғонистон ер ишлари министрлиги қабул маросими ўтказди.

НЕРУ ПЕКИН РАДИОСИ ОРҚАЛИ НУТҚ СЎЗЛАДИ

ПЕКИН, 27 октябрь. (ТАСС). Синьхуа агентлигининг билдиришича, бугун эрталаб Пекин радиоси Ҳиндистон бош министри жаваҳарлал Нерунинг нутқини эшитдирган.

Неру, жумладан, бундай деган:

Мен Ҳиндистонда ўз вазифамни бажариш учун қайтиб кетаётирман, аммо мен Хитойда бўлганим қисқа вақт ичида бу улуғ мамлакат ҳақида ва унинг буюк халқи ҳақида энг ёқимли таассуротлар олиб кетмоқдаман. Бу таассуротлар менга далда ва куч бериб туради. Мен бизнинг томонимиздан амалга оширилаётган улуғ ишларда ва шу жумладан бутун дунёда мустаҳкам тинчлик ўрнатишдан иборат бўлган энг улуғ ишда бизнинг ҳар иккала мамлакатимиз ҳамкорлик қиладилар ва бир-бирларига ёрдам берадилар, деб қизғин ишонаман.

Мен Пекин аҳолисига, Хитой ҳукуматига ва бутун халқига дўстлик ва меҳмондўстликлари учун яна бир марта самимий ташаккур изҳор қилмоқчиман.

НЕРУ ПЕКИНДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

ПЕКИН, 27 октябрь. (ТАСС). Ҳиндистон бош министри Жавахарлал Неру бугун Пекиндан жўнаб кетди. Аэродромда Неруни ва уни кузатиб борувчи кишиларни ХХР Давлат кенгашининг бош министри ва ташқи ишлар министри Чжоу Энь-лай, ХХР Давлат кенгаши бош министрининг ўринбосарлари Пин Дэ-хуай, Дэн Цзи-хуэй, Хэ Лун, Уланьфу, Ли Фу-чунь, Ли Сянь-нянь, Халқ вакиллари умумхитой мажлиси Доимий комитети раисининг ўринбосарлари Сун Цин-лин, Далай-лама, Хитой демократик партияларининг раҳбарлари, министрлар, пойтахт жамоат ташкилотларининг вакиллари кузатдилар.

Ҳиндистон бош министри Неруни СССРнинг ХХРдаги элчиси П. Ф. Юдин Пекиндаги элчихона ҳамда миссияларнинг бошлиқлари ва ходимлари ҳам кузатдилар.

Аэродром Ҳиндистон республикаси ва ХХР давлат байроқлари блан безатилган эди. Неруни кузатиш учун фахрий қоровул қўйилди. Оркестр Ҳиндистон республикаси ва ХХР давлат гимнларини ижро этди.

Неру жўнаб кетиш олдидан қисқа нутқ сўзлади. Неру ва уни кузатиб бораётган кишилар Ҳиндистонга кетатуриб йўлда Шарқий ва Жанубий Хитойга борадилар.

Болгария ишчиларининг Улуғ Октябрь шарафига меҳнат соҳасида эришган муваффақиятлари

СОФИЯ, 27 октябрь. (ТАСС). София меҳнаткашлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллигини меҳнат соҳасида катта муваффақиятлар блан кутиб олмоқдалар. Пойтахт корхоналарида меҳнат унумини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш учун мусобақа кенг қизиб кетди. Мусобақа вақтида Софиядаги тўрт корхона август ойидаёқ йиллик планларини, 24 корхона эса 8 ой ичида тўққиз ойлик планларини бажарди.

В. Червенков номидаги металл қирқиш станоклари заводининг коллективи тўққиз ойлик планини 118 процент бажарди. Болгария пойтахтининг тўқимачилик корхоналарида кўпгина тўқимачилар 1955 йил плани ҳисобига ишламоқдалар.

Саноат корхоналарида 20 мингдан кўпроқ ишчи совет новаторларидан Левченко ва Муханов методи бўйича ишлаб, йилнинг биринчи ярмида 5,5 миллион левдан кўпроқ маблағ тежади.

БМТ Бош Ассамблеясининг IX сессияси

НЬЮ-ИОРК, 27 октябрь. **(ТАСС махсус мухбири).** 26 октябрьда Ҳиндистон делегацияси бошлиғи Кришна Менон нинг нутқи блан Сиёсий комитетда қурол-яроғларни камайтириш ва ялпи қирғин қуролини тақиқлаш масаласи юзасидан умумий дискуссия тамом бўлди. 11 октябрьда бошланган дискуссияда 31 делегациянинг вакиллари қатнашди, шу блан бирга, кўпгина делегацияларнинг вакиллари бирнеча марта сўзлади.

Менон ўз нутқида та'кидлаб ўтдики, Совет Иттифоқининг ўз таклифларида инглиз-француз меморандумини асос қилиб олганлиги бу муҳим масалани муҳокама қилишда олға қараб қадам қўйиш имкониятини берди. Қуролсизланиш, ялпи қирғин қуролини тақиқлаш ва контроль механизми ташкил қилиш тўғрисида шартнома ёки конвенция тузиш зарурлиги ҳақида ялпи келишилди.

Менон айтдики, бу муваффақиятга музокаралар ёрдами блан Кореяда ва Ҳинди-Хитойда уруш ҳаракатлари тўхтатилганлиги, Триест ҳақидаги жанжал ҳал этилганлиги ва Франция блан Ҳиндистон ўртасида жанжалли масалалар юзасидан эндигина дўстона битим тузилганлиги натижасида юз берган қулай атмосферада эришилди. Броқ, деб уқтириб ўтди Менон, бу муваффақиятларга қарамай, зўр бериб қуролланиш давом этмоқда. У, қуролсизланиш ҳақидаги масалани буюк давлатлар ўртасида келишув бўлмасдан ҳал этиб бўлмайди, деди ва бошқа мамлакатлар бундай келишув бўлишига ҳартарафлама ёрдам беришлари керак, деб илова қилди.

Шундай қилиш зарурки, деди Менон, қуролсизланиш ҳақидаги халқаро конвенциянинг қоидалари уни имзолаган давлатлардаги қонунларнинг бир қисми бўлсин.

Ҳиндистон делегати Сиёсий комитетдаги дискуссия вақтида қурол-яроғларни камайтириш ва ялпи қирғин қуролини тақиқлаш ҳақидаги шартноманинг бажарилишига доир масалаларда буюк давлатларнинг якдиллиги принципини қўлланишдан воз кечишга чақирган овозлар анча кўп эшитилганлигини та'кидлаб, «эгри йўл блан» БМТ уставини ревизия қилишга қаратилган бундай уринишларни қоралади.

Ҳиндистон вакили ялпи қирғин қуролини сўзсиз тақиқлашни ёқлаб сўзлади. У уқтириб ўтдики, ба'зи давлатларнинг «агрессияга қаршилик кўрсатишдан бошқа» ҳарбир ҳолда бу қуролни ишлатишдан воз кечиш ҳақидаги таклифлари аслда, айниқса агрессия тушунчаси ҳали аниқлаб берилмаган бир шароитда, атом ва водород қуролини ишлатиш учун йўл қолдиради.

Менон ўз делегацияси беш мамлакат резолюциясини қувватлаяжагини ва бу резолюциянинг бир овоздан қабул қилинишига ишонганини айтди.

Раис Уррутиа (Колумбия) қуролсизланиш ҳақидаги масала юзасидан умумий дискуссия тамом бўлганлигини айтгач, Сиёсий комитет ўзининг муҳокамасига тақдим этилган резолюциялар проектларини муҳокама қилишга киришди.

Эрон вакили Энтезам биринчи бўлиб сўзга чиқиб, буюк давлатлар—СССР, АҚШ, Англия ва Франция аввало Канада делегацияси тақдим этган резолюция проектининг соавторлари бўлганликлари муносабати блан қаноат ҳосил қилганлигини айтди. У бошқа резолюция проектларини тақдим этган делегациялар бу проектларнинг қуролсизланиш комиссияси муҳокамасига топширилишига рози бўлсалар яхши бўлур эди деган истакни ҳам билдирди.

Франция вакили Мок беш давлат бирлашган резолюция проектининг тақдим этилиши муҳим аҳамиятга эга эканлигини айтиб, бу проектнинг яна муҳокама қилинмасдан қабул қилинишини ёқлаб сўзлади.

Филиппин вакили бирлашган резолюция проекти юзасидан беш давлатнинг келишганлигини қониқиш блан та'кидлаб, ўз делегацияси илгари тақдим этган резолюция проектини қайтиб олганлигини айтди.

Шу блан комитетнинг мажлиси тамом бўлди.

ДАЛЛЕСНИНГ ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИГА БОРАЖАГИ ҲАҚИДА ЭРОН ГАЗЕТАСИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ТЕҲРОН, 27 октябрь. (ТАСС). «Эттелоат» газетасининг «Анқарадаги Америка элчихонасидан олинган ма'лумотларга» асосланиб ёзишича, АҚШ давлат секретари Даллес яқин орада Ўрта ва Яқин Шарқ мамлакатларига, шу жумладан Эронга, Туркияга, Покистонга ва Ироққа боради ҳамда Ўрта Шарқ ҳарбий пактини тузиш тўғрисида бу мамлакатларнинг сиёсий арбоблари блан музокаралар олиб боради.

МИСР БОШ МИНИСТРИГА СУИҚАСД ҚИЛИНГАНЛИГИГА ДОИР

мисрда қамоққа олишлар

ҚОҲИРА, 27 октябрь. (ТАСС). Расмий ахборотда айтилишича, 26 октябрьда Миср бош министри Жамол Абдул Носирга суиқасд қилинмоқчи бўлганлиги муносабати блан полиция Қоҳирада «Мусулмонлар биродорлиги» ассоциациясининг 47 а'зосини қамоққа олган. Жумладан, бу ташкилот раҳбарлик кенгашининг 4 а'зоси қамоққа олинган. «Мусулмонлар биродорлиги» ташкилоти Мисрнинг ҳозирги ҳукуматига оппозицияда бўлиб, Сувайш канали зонасидаги инглиз ҳарбий базаси ҳақида 19 октябрьда тузилган Англия-Миср битимига қарши чиқмоқда.

Искандарияда ҳам одамлар қамоққа олинмоқда.

ПАРИЖ, 27 октябрь. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг мухбири «Мусулмонлар биродорлиги» ассоциациясининг раҳбар арбобларидан 300 киши қамоққа олинганлигини Қоҳирадан хабар қилди.

ЭРОНДА ОППОЗИЦИЯ ВАКИЛЛАРИНИНГ ҚАТЛ ҚИЛИНГАНЛИГИ ҲАҚИДА «ТАИМС» ГАЗЕТАСИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ЛОНДОН, 27 октябрь. (ТАСС). «Таимс» газетаси редакцион мақоласида, Эронда оппозиция вакилларининг қамоққа олиниши ва қатл қилиниши «нефть ҳақидаги битимнинг қўшимчаси ва то ҳозиргача кучли норозилик туғдириб келаётган бу битимнинг натижасидир», деб ёзмоқда.

Мақолада айтилишича, мажлис нефть тўғрисидаги битимни фақат шунинг натижасида ратификация қилдики, «оппозицияга таз'йиқ қилишнинг мумкин бўлган ҳамма чоралари ишга солинди».

Ковентри шаҳри муниципал кенгаши делегациясининг СССРга келиши

Матбуотда хабар қилинганича, Сталинград шаҳар Совети Ковентри блан Сталинград ўртасида дўстлик Комитетининг ҳамда Ковентри шаҳри муниципал кенгашининг, иккала шаҳар БМТ нинг қуролсизланиш комиссиясига биргаликда мурожаат қилиб, водород бомбасини қўлланишни тақиқлашга чақирсин, деган таклифини қабул қилган эди ва шу мурожаатномани ишлаб чиқиш учун Ковентри муниципал кенгашининг вакилларини Сталинградга келишга таклиф қилган эди.

Ковентри шаҳри муниципал кенгашининг Ковентри шаҳри лорд-мэри Жон Феннел бошлиқ делегацияси 27 октябрьда Москвага келди. Внуково аэродромида делегацияни Сталинград шаҳар Совети Ижроия комитети раисининг ўринбосари Г. А. Малинин, Москва шаҳар Совети Ижроия комитетининг секретари Б. Е. Родионов, Сталинград шаҳар Советининг депутати Т. С. Мурашкина ва Чет эллар блан маданий алоқа қилувчи Бутуниттифоқ жамиятининг вакиллари кутиб олдилар.

Доктор Хьюлетт Жонсоннинг СССР да бўлишига доир

СТАЛИНОБОД, 27 октябрь (ТАСС). Англия-Совет дўстлиги жамиятининг президенти, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Сталин мукофоти лауреати доктор Хьюлетт Жонсон рафиқаси блан бирга бутун Сталинободдан Тошкентга жўнаб кетди.

Хьюлетт Жонсон Тожикистонда турган вақтида республика пойтахтининг э'тиборга сазовор жойларини тамоша қилди, Тожикистон ССР Фанлар академиясида, Тожик Давлат университетида, Фирдовсий номидаги Халқ кутубхонасида, медицина институтида, клиника касалхонасида бўлди. Тожик академик драма театрида у «Ромео ва Жульетта» спектаклини тамоша қилди.

Доктор Хьюлетт Жонсон Вахш водисига бориб, уерда водининг йирик ирригация иншоотини—Сталин номидаги Вахш магистраль каналини кўрди, Куйбишев номидаги пахтачилик совхозида ва бирқанча колхозларда бўлди. Доктор Хьюлетт Жонсон Тожикистон ССР Олий Советининг юбилей сессиясида, Тожикистон ССР нинг 25 йиллиги шарафига бўлиб ўтган парадда ва Сталинобод меҳнаткашларининг намойишида ҳозир бўлди.

Сталинобод аэродромида Хьюлетт Жонсонни шаҳар жамоатчилигининг вакиллари узатиб қолдилар. Хьюлетт Жонсон Тожикистондан жўнаб кетатуриб, ўзига ва рафиқасига кўрсатилган дўстона меҳмондўстлик учун самимий ташаккур изҳор қилди.

ХЬЮЛЕТТ ЖОНСОН ЎЗБЕКИСТОНГА КЕЛДИ

Англия-Совет дўстлиги жамиятининг президенти, «Ҳалқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Сталин мукофоти лауреати доктор Хьюлетт Жонсон 27 октябрьда рафиқаси блан биргаликда Тошкентга келди.

Аэродромда меҳмонларни Чет эллар блан маданий алоқа қилувчи Ўзбекистон жамиятининг мас'ул ходимлари, шаҳар жамоатчилигининг вакиллари кутиб олдилар.

Хьюлетт Жонсон ва унинг рафиқаси Тошкентга келган биринчи кунда шаҳарнинг э'тиборга сазовор жойларини кўрдилар. Сталин номидаги тўқимачилик комбинатида бўлдилар.

Хьюлетт Жонсон Ўзбекистонда бирнеча кун бўлади.

(ЎзТАГ).

ОБ-ҲАВО МА'ЛУМОТИ

Тошкент об-ҳаво бюросининг берган ма'лумотига қараганда, бугун Тошкентда ҳаво бироз булут бўлади. Ёмғир ёғмайди. Температура 18 — 20 даража иссиқ бўлади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТРЛАРДА

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/Х да **Юрак сирлари,** 30/Х да **Май тўкилди.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 29, 30, 31/Х да РСФСРда хизмат кўрсатган артист **А. Н. Корниловнинг хайрлашув гастрольлари.** Атракцион — **«Ўргатилган ҳинд филлари ва туялар».** Тамоша кеч соат 8 да бошланади. Касса эрталаб соат 11 дан очилади. Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» — янги ҳинд бадиий фильми **Довул.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10, кундуз 12 ва 2 да **Олтин Юлдуз кавалери.**

ПУШКИН номли — **Икки бигха ер.**

„Тошкент ҳақиқати“ ВА „Ташкентская правда“ ОБЛАСТЬ ГАЗЕТАЛАРИГА 1955 ЙИЛ УЧУН

обуна қабул қилинмоқда

Обуна «Союзпечать»нинг шаҳар ва район бўлимларида, алоқа конторалари, бўлимлари ва агентликларида, почтальонлар томонидан, шунингдек ўқув юртлари, фабрика, завод, МТС, колхоз ва совхозлардаги жамоат обуна вакиллари томонидан қабул қилинади.

«Средазшахтострой» трестининг Тошкент қурилиш бошқармасига **МОТОВОЗЧИ КЕРАК**

Ишҳақи ўзаро келишилади.

Мурожаат учун адрес: Қизил партизан кўчаси, 1-нчи уй, телефон — 34-282 10-нчи трамвайнинг («Рабочий городок» остановкаси).

САВОЛЛАРГА ЖАВОБ

Лондон битими—агрессив мақсадларга хизмат қилади

Оржоникидзе районидан Н. УМАРОВ, Оққўрғон районидан С. ОЙХУЖАЕВ, ва Бўка районидан М. МАВЛОНОВ ўртоқлар Ғарбий Германияни қайта қуроллантириш юзасидан чақирилган Лондон кенгаши қарорлари тўғрисида ма'лумот беришимизни илтимос қилганлар. Биз қуйида шу ўртоқларга жавоб қайтардик.

1952 йил 27 майда Парижда АҚШ ҳукмрон доиралари кўрсатмасига биноан «Европа мудофаа бирлашмаси» тузиш ҳақида шартнома имзоланди, унга Франция, Италия, Ғарбий Германия, Бельгия, Голландия ва Люксембург вакиллари қўл қўйдилар. Шартномадан кўзда тутилган мақсад Ғарбий Германия милитаризмини қайтадан тиклаш ва СССРга ҳамда халқ демократияси мамлакатларига қарши янги уруш тайёрлашдан иборат эди. «Европа мудофаа бирлашмаси» тузиш ҳақидаги шартномада олти мамлакатнинг бир уставга эга бўлган, бирхил формада кийинтирилган ҳамда бир турли қуроллар блан қуроллантирилган, бир тартибда та'лим берилган ва ташкил қилинган армияси тузилади, деб кўрсатилган эди. «Европа армияси» 14 та француз дивизияси, 12 та ғарбий герман дивизияси, 12 та итальян дивизияси ва 5 та Бенилюкс дивизиясидан иборат бўлиб, жам'и 43 дивизиядан тузилади, деган қарорга келинди. Ҳарбир дивизия 12—13 минг кишидан иборат қилиб тузилади, деб белгиланган эди.

Шартнома имзоланганига қадар ва айниқса, шундан сўнг шартномани имзолаган мамлакатлар ўртасида зиддиятлар зўрайиб кетди. Жанжалли масалалар жуда кўп эди. Бирлашма органлари иш кўрадиган жой, ундаги расмий тил ҳамда молиявий масалалар юзасидан айниқса зўр келишмовчиликлар мавжуд эди. Ғарбий герман дивизияларини жойлаштириш тўғрисидаги масала ҳал этилмай қолиб кетди. «Европа мудофаа бирлашмаси» тўғрисидаги шартнома халқларнинг қаттиқ қаршилигига дучор бўлди. Италиянинг ҳукмрон доиралари эса, бу шартномани мамлакат парламенти муҳокамасига очиқдан-очиқ қўйишга жур'ат қилмадилар. Чунки, итальян халқи жиддий қаршилик кўрсатаётган бир шароитда бу шартноманинг мағлубиятга учраши турган гап эди.

Шу йил 30 августда Франциянинг Миллат мажлиси «Европа мудофаа бирлашмаси» тузиш тўғрисидаги шартномани рад этди.

Бу шартноманинг мағлубиятга учраганлиги Ғарбий Германияни ремилитаризациялаш тарафдорларини мушкул аҳволга солиб қўйди. Америка империализмининг агрессив сиёсатига жиддий путур етказилди.

Броқ воқиаларнинг ривожланиб бориши Вашингтонда, шунингдек Лондонда герман милитаризмини қайтадан тиклаш сиёсатидан воз кечилмаганлигини кўрсатди. Сўнгги вақтларда Қўшма Штатлар ва Англия ҳукмрон доиралари гитлерчи вермахтни тиклаш учун янги планлар ишлаб чиқиш мақсадида шошилинч тадбирлар кўрабошладилар. Англия ташқи ишлар министри Иден Ғарбий Европа мамлакатлари пойтахтлари бўйлаб шошилинч сафарга чиқди. АҚШ давлат секретари Даллес ҳам Иден кетидан Ғарбий Европада кезиб қолди. Бу сафарлардан кутилган мақсад равшан эди.

Тўққиз мамлакат: Америка Қўшма Штатлари, Англия, Франция, Канада, Италия, Ғарбий Германия ва Бенилюкс мамлакатлари ташқи ишлар министрларининг яқинда Лондонда бўлиб ўтган кенгашида бу мақсаднинг нимадан иборат эканлиги яққол намоён бўлди. Бу кенгашнинг ахборотидан ма'лум бўлишича, кенгаш қатнашчилари Ғарбий Германияни 1948 йилги Брюссель шартномаси асосида тузилган ташкилотга киритиш йўли блан уни Шимолий Атлантик блоки (НАТО)га тортишга аҳд қилганлар.

Шимолий Атлантик шартномаси СССРга, халқ демократияси мамлакатларига, шунингдек капиталистик мамлакатлардаги демократик ҳаракатга, мустамлака ва қарам мамлакатлардаги миллий-озодлик ҳаракатига қарши қаратилгандир.

Ғарбий Европа мамлакатларида жамоатчилик фикрини тинчлатиш мақсадида Лондон кенгашида Англия герман агрессиясининг олдини олиш учун Европа қит'асида 44 йил давомида ўзининг тўрт дивизияси ва тактик авиацияси қўшилмасини тутиб туриш мажбуриятини олди. Броқ, аввало, Англия «ўткир зарурият» юз берганда ўз қўшинларини Европадан олиб кетишга мажбур бўлади, деган писандани қилиб қўйди, сўнгра, иккинчи жаҳон урушининг тарихий сабоқларидан ма'лумки, инглиз қўшинлари урушнинг боришига жиддий та'сир кўрсатаолмаган ҳамда тўла тор-мор бўлиш хавфи остида Англияга эвакуация этилган эдилар.

Лондонда қабул қилинган қарорларга мувофиқ Ғарбий Германияга 500 минг кишилик армия тузиш, я'ни олтита пиёда қўшинлар дивизияси, тўртта танк дивизияси, иккита мотомеханизациялашган дивизия, 1350 самолётдан иборат ҳарбий ҳаво флоти ҳамда ҳарбий-денгиз флотига эга бўлиш, ўз заводларида ғарбий герман армиясини қуроллантириш учун зарур бўлган деярлик барча қурол-яроғларни ишлабчиқариш ҳуқуқи берилди. Ғарбий Германияга 500 минг солдатдан иборат армия тузиш ҳуқуқини бериш — биринчи жаҳон урушидан сўнг Версаль битими бўйича бутун Германия учун руҳсат этилган қўшинлар миқдоридан беш баравар ортиқ армия тузиш имкониятини бериш демакдир. Агар Гитлер биринчи жаҳон урушидан сўнг 16 йил ўтгачгина армия тузишга очиқдан-очиқ киришган бўлса, АҚШ ҳукмрон доиралари Аденауэрнинг милитаристлардан иборат тўдаси учун иккинчи жаҳон урушидан ўн йил муддат ўтмасданоқ худди шундай имкониятни яратиб бермоқда. Бунинг устига АҚШ ҳукумати томонидан кўрилаётган ана шу тадбирлар герман милитаризмининг тикланишига йўл қўймаслик тўғрисида АҚШнинг ўзи Франция, Англия ва Совет Иттифоқи блан биргаликда имзолаган шартномаларга мутлақо хилофдир.

Ғарбий Германиянинг дастлаб бир сидра қуролланиши учун биринчи уч йил мобайнида 100 миллиард марка (четэл қўшинларига кетадиган ҳаражатлардан ташқари) сарфланади. Бундан ғарбий герман армиясининг қайтадан тикланиши мамлакат аҳолиси бошига қанча машаққатлар келтиражаги равшандир. Битта танк дивизиясини тузиш учун икки-уч хонали уйлардан 100 мингтасини қуришга сарфланадиган маблағ кетади. Минг дона милтиқ ишлаб чиқаришга сарфланадиган маблағга тўла жиҳозланган тўртта болалар уйи қуриш мумкин. Битта танк ишлаб чиқариш учун сарфланадиган маблағ 30 ўринли ясли қуришга етади ва ҳоказо.

Салкам ярим аср (1900—1945 йиллар) давомида Германия иккита жаҳон урушига 20 йил ҳозирлик кўрди, 10 йилдан ортиқ урушди. Иккинчи жаҳон уруши давомида 8 миллион немис ҳалок бўлди, сон-саноқсиз немислар ярадор бўлиб, абадий мажруҳ бўлиб қолди.

Ма'лумки, 1924 йилда туғилган ҳарбир юзта немисдан 25 таси ўлдирилди, 31 таси қўлсиз ёки оёқсиз, 2 таси меҳнатга мутлақо яроқсиз, 5 таси енгил ярадор бўлиб қолди.

Германия тарихининг ярим асрлик даврини ташкил этган уруш немис миллати бошига жуда оғир фалокатлар келтирди. Шундай қилиб, тарих сабоқлари герман милитаризми немис миллатига чоҳ қазучи ролини ўйнаганлигини кўрсатади.

Герман милитаризмини қайтадан тиклашдек ёвуз планларга қарама-қарши ўлароқ СССР ҳукумати яқин ойлар ичида барча Европа мамлакатлари ҳамда АҚШ иштирокида кенгаш чақиришни, бу кенгашда Европада коллектив хавфсизлик системасини барпо этиш масаласини кўриб чиқишни таклиф қилди.

Европада коллектив хавфсизлик системаси юзага келтириш ғояси тинчликка астойдил интилаётган барча кишиларнинг умид ва орзуларига тўла мос келади. Халқаро кескинликнинг юмшатилишидан таҳликага тушаётган ёвуз ниятли кишиларгина СССР таклифларига қарши чиқмоқдалар.

Потсдамда имзоланган аҳдномага тўла мувофиқ келадиган Совет таклифлари тинчликни мустаҳкамлашга ҳамда Европа халқларининг хавфсизлигини та'минлашга, герман милитаризмининг қайтадан тикланишига йўл қўймасликка қаратилгандир. Бу таклифлар Европа марказида хавфли уруш ва агрессия ўчоғини юзага келтирмаслик ҳамда, ижтимоий тузумларининг турлича бўлишидан қат'ий назар, Европадаги барча давлатларнинг чинакам коллектив хавфсизлигини та'минлаш мақсадларини кўзда тутади.

Коллектив хавфсизликни та'минлаш тўғрисидаги Совет таклифлари социалистик ва капиталистик лагерьлардаги давлатларнинг ўзаро тинч яшашлари мумкин эканлиги тўғрисидаги ленинча назарияга таянади. Совет халқи, Коммунистик партия, Совет ҳукумати бу ленинча назарияга доим амал қилиб келди ва бундан буён ҳам оғишмай амал қилади.

Ғарбий Германиянинг ғарб давлатлари ҳарбий блокига киритилиши герман миллатини муайян бўлмаган узоқ муддат мобайнида икки қисмга парчаланган ҳолда қолишга олиб келади, бу эса Европадаги тинчлик ишига жиддий хавф туғдиради, шунинг блан бирга герман халқининг миллий жиҳатдан қайта бирлашувга бўлган табиий интилишларига мутлақо хилофдир.

Совет ҳукуматининг таклифлари тинчлик душманлари лагерида саросималик ва таҳлика туғдираётган бўлса, тинчликни астойдил истаётган миллионлаб меҳнаткашларнинг олқишига сазовор бўлмоқда. Октябрь ойининг бошларида Майндаги Франкфурт шаҳрида ғарбий герман касаба союзлари Бирлашманинг 3-нчи с'езди бўлиб ўтди. С'езд 6 миллион касаба союз а'золарининг иродасини изҳор қилиб, милитаризмнинг қайта тикланишини қораловчи резолюция қабул қилди ҳамда Германияни қайта бирлаштириш юзасидан музокаралар бошлашни талаб этди.

Социал-демократик партиянинг раиси Эрих Оленхауэр, ғарбий герман парламентида сўзга чиқиб, Совет Иттифоқининг янги ташаббуси халқаро кескинликни юмшатишга қаратилган совет ташқи сиёсатига бутунлай мос келади, деб айтди.

Европа халқ демократияси мамлакатлари — Польша, Чехословакия, Венгрия, Руминия, Болгария, Албания Совет Иттифоқи таклифларини тўла қувватлаб чиқдилар. Польша ҳукумати Европада коллектив хавфсизликни та'минлаш принципларига таянган ҳолда Франция ҳукуматига иттифоқ ва ўзаро ёрдам тўғрисида шартнома тузишни таклиф этди.

Англияда ҳам Европада коллектив хавфсизликни ёқлаб, Ғарбий Германиянинг қайта қуроллантирилишига қарши чиқишлар тобора кенг тус олмоқда. Шундай чиқишлар лейбористлар партияси сафларида ҳам кўпайиб бормоқда.

Лейбористлар партиясининг яқинда бўлиб ўтган конференциясида герман масаласи муҳокама қилинди. Муҳокама партия а'золарининг жуда кўпчилиги Ғарбий Германияни қайта қуроллантиришга жиддий равишда қарши эканлигини кўрсатди. Фақат ўнг раҳбарларнинг қаттиқ таз'йиқи остида салгина ортиқ овоз блан Ғарбий Германияни қайта қуроллантириш ишига ёрдам берадиган резолюция қабул қилинди.

Ғарбий Германиянинг қайта қуроллантирилишига қарши кураш тобора кенгайиб бормоқда. Италияда, Голландияда, Бельгияда, Швейцарияда, бутун Европада коллектив хавфсизлик учун умумхалқ ҳаракати тобора зўрроқ оммавий тусга кирмоқда.

«Совет Иттифоқи, — деди В. М. Молотов шу йил 7 октябрьда Берлинда сўзлаган ўз нутқида, — герман милитаризмини қайтадан тиклашнинг қат'ий душманидир ва шу блан бирга, Совет Иттифоқи Германия давлатининг бирлигини дарҳол қайтадан тиклаш зарурлигини изчиллик ва қат'ият блан ҳимоя қилади».

Е. БЛОК.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия гурмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 157. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими—135. Саноат ва транспорт бўлими — 132, Хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р. 03080. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1476.